



repertoár
malé
scény



rms

ROČNÍK 3
1965
ČÍSLO 5



repertoár malé scény

Gennadij Ajgi:
Verše

Jerzy Afanasjew:
Dramatik a pekař

Muza Pavlovová:
Mariáš

Jan Martinec -
Karel Friedrich:

Létající tramp
Vítězné písničky
ze soutěží

Na obálce Stránského záběr
z premiéry Fuxovy a Kněf-
lovy hry ... alias Odyssea,
kterou uvedlo Večerní Brno

Barikáda

A bylo ticho
pod zkurveným křížem

Do kostí zalézalo
neslyšitelné hryzení zlobného času

Konečně

Z nemoty vyšla vyjevená slova
pobíhala hrozně a vztekla

A tu začala růst
z magnetických polí nenávisť
z podzemí krví prosáklého
rostla partyzánská

Rostla
Věci vybíhaly s chtivostí sloužit

Noc hledala zbraně
zaleželé zrezavělé
dávno žadonící
stále odbývané
trpce konejšené

štekavé zbraně
ze skrýší a hlíny vyrazily

Cenich děl věřil krev
a mordy esesmanů gestapáků
dávily hrůzu

Potvorstva rostla

Křik amoretů řvaní karyatid
draných kulometry koval město

A zatím

někde na hranicích rudoarmějce
hlásil komandýrům

Volají o pomoc

Rodila mstu a rostla
Barikáda
Krev stříkala po zdech
z krytů svist nenávisť
brousil nůž o skla
svist střel přehlušoval

Rostla a za každou jiná
neviditelná nepřemožitelná
barikáda stínů
Stíny popravených umučených
zastřelených

odnášely únavu střelců
zestarlou nocí

Smrt vykasaná vyšla
pozdravila město partyzánské

Bojovníci

Ne žádné veršování
umění tichne a krasořečná slova škobrtají

Neslychaní
Nezapomenutelní
K závisti bojovníci

Už zdechají mordýři
napití krví
zvedají hnáty
zadky staženy strachem

Salvy slávy Salvy slávy

A zatím

někde rudoarmějce
hlásí komandýrům

Volají o pomoc

Pot úzkosti vyráží na městě partyzánském

Salvy slávy Salvy slávy
a do nich vzlyk posledního výstřelu

Zásobník je prázdný
a prší jen prší do hlavní

Němkyně Smrt Němkyně Smrt
chodí oči upřeny k nebi a mává bateriím

Morana naše Morana naše velí
Držte se Držte Držte do zničení
Vítězství je blízké

A náhle

Už jsou tadý Už jsou tadý
Křik hrdla rozdírá a posel zaklíná se

Východe hvězd pěticipých
bláznivě uvítaný
Vy krasavice

I mrtví běží těla odhodivše
po boku tanků

Salvy slávy Salvy slávy
a soudruh kulometčík se usmívá

Strašná nálož vzdechů zatajených
nářků zapíraných vybuchuje z žen

Strhněte barikády

Jen dědička května
Barikáda Praha
strmět bude do bezčasí
a za ní její mrtví
mrtví z koncentráků káznice
rozestaví hlidky
k střežení budoucnosti

Ty východe hvězd pěticipých



... Z PLAMENE

Lidé přitisknutí ke zdi se tváří, jako by ji podpírali.

Dílo pod psa hájil tím, že pes byl vysoký.

(V. K. Kocourek)

Kdysi se chodilo do ciziny na zkušenou.

Dnes, jak se zdá, tam spíše jezdí jenom ti zkušení.

Aforista je autor, který občas překvapí pohotovostí.

Nikdy hotovostí.

(Milan Růžička)

Přeložila OLGA MAŠKOVÁ

PŘEDTUCHA REKVIEM

vy pak nedojdete pokoje
ni v světlé přítomnosti rakve jeho

vám zůstaveno bude spočinout
toliko coby v širé planině
kterážto obrací se v černí a dým
toliko v obklíčení stromů
zčernalých bezšelestem kůry

nad jsoucnost vašich *jsme*
vvyšeno bude světlo zjevu jeho
bijící
do očí vašich s nehlubokým dnem
a s úzkou sponou kostí jařmových
připodobněnou potupnému tíhlu

i vejde ve známost že tenkrát v ten den
kdy ještě teplem naplněný byl
kdy hebkost kmentu měl a vlhlost
dětátka

kdy o sbohemdání chtěl ještě vyznat
poslední slova úst
pročež pohřížil tvář svou
do jímky člověka

byly to taktéž
ruce vaše

my vtiskneme si tedy do paměti
obraz té tváře kteráž vychládajíc
s každým okamžikem podobnější bude
masce odlévané
rukama vrahů

PŘEDZIMNÍ REKVIEM

ZA BORISEM PASTERNAKEM

doprovodím a ustrnu jak oněmělý chór
po celý předurčený den v božím prostoru
já spolu s pohyby průzračného zimního
dne
pod dotekem černí

čas zatím odvíjí sám o sobě svůj děj
sněh propuštěný na svět víří si
před klášterní branou
a ku pomoci zvenku nabízí se nyní
nevyhnutelnost vcházejících

zatím už ustálil se stupeň doby
pro stupeň slávy je však nezbytné
obracet se tváří k tichu
a místo knihy atlas utrpení
přetrvává tíše na stole

rok pod dotekem černí zatím
poznámená domy
v té dávné době takřka rozervaných knih
a jedenkaždý list pak bude volat
po linii řezu po linii skladu
až projde mými rukávy
kde číší chlad kde zeje okno
a za ním
závěje vrata domy

DEN

od asfaltové záře
zas přecházejí v očích
svítivé hrbolky i matně černé jamky
snad fata morgana snad příliv
nedozírných kol
na nesmírném moři žabích vajíček

aréna asfaltu
má v denní proměně
překvapivě blízko
k shakespearovskému jevišti

za stěžněm — každé — pouliční — lampy
vystává — přelud — hor — a řek —
a — majáků

z města
je už moře
návěje holomísta námrazy
jsou jenom čeřeny
neviditelných vln

rozbrázděných
stopami — aut — dětských sáněk —
galoši

sřetením všech stop všech lízín
do letokruhů času
vzniká vlnobití
Města-Moře

navečer zase město
promění se v město
lidé v lidi

a potom při námluvách města s ránem
zamoskvorečské slepé uličky
budou zas prostoupeny tichým světlem

jež vydychují
pokoje spících dětí
když nadchází
půlnoční chvíle

Andersenových cínových vojáků

LÍSTEK Z JIHU

bolí tu zlato pečetící sny
v náznaku za dne všudypřítomné —
a kdesi v podkladu je utajena tvář
k sněhové průtřpytnosti oproštěná

vzrušujícími doteky
na dálku
prosvětluje mi plet

a očima jež úzkou černou vláhou
prolíná se srdcem
pohlcuje mi moře
i barvy cizích vlajek

pamět však opatrně uchovává
obraz — kol — podél — sežehnutých —
křovin

a deformuje zaoblení spánků
— jak ve znamení krve ve znamení zlata
vidím to ve snu
zraněnou stěnou tváře! —

uzavírajíc rány slunečnic
všeptává se pak do šatů a vlasů
útěšné světlo
zastírající hory

pokorným podvečerním alabastrem
s žilkami grálu

DRUHÝ LÍSTEK Z JIHU

na tváři obrácené ke mně
jak na podélných řezech šeríkových keřů
poznávám že její působivá síla
je utajena v hebké krvi
někde pod halenkou

srdce zas asi má ten skrytý šelest jehly
bez kterého nezněla by hudba —
a kdo chce poznat zdali jsme či nejsme
přihlédnout musí k prapůvodu krve

je jenom jedna nekonečná
A *já* a *ty* už doznívá jen v čířikání
kdesi daleko
kdesi mimo nás

ZROZENÍ SNĚHU

jakýsi povědomý plachý výrostek
do studny do studny
pobledlou tváří osvítlí mi srdce

a přetíná můj sen

když potom k ránu navrací se ze dna
poláme v oknech květiny
a do krvava zraňuje mi rty

světlinami dřavého haveloku
neviditelný sněh

RÁNO V SRPNU

den chceme tajit sami před sebou
chtě nechtě vidíme však
na dosah ruky listy v zahradě
a někde tady v domě
den poslušně si hraje s dětmi na
schovávanou —
bez ohledu na nás
bez nás

jsou však i výzvy k spěšným cestám
za maminkou do nemocnice
jsou bezvýchodné toulky ulicemi

Život je dlouhý Přerývaný Ptáci letí
změnění k nepoznání Slabí jako my

Co já Jich je mi líto Ty už ničím nebudeš
jak Hojně vraždění
od dětství učilo nás

bez hnutí stojí tam
kde jako stůl má stálé místo dokonce
i slunce

kde jsou jen oni
pod způsobou krve narození bez těla
bez jakékoliv slupky

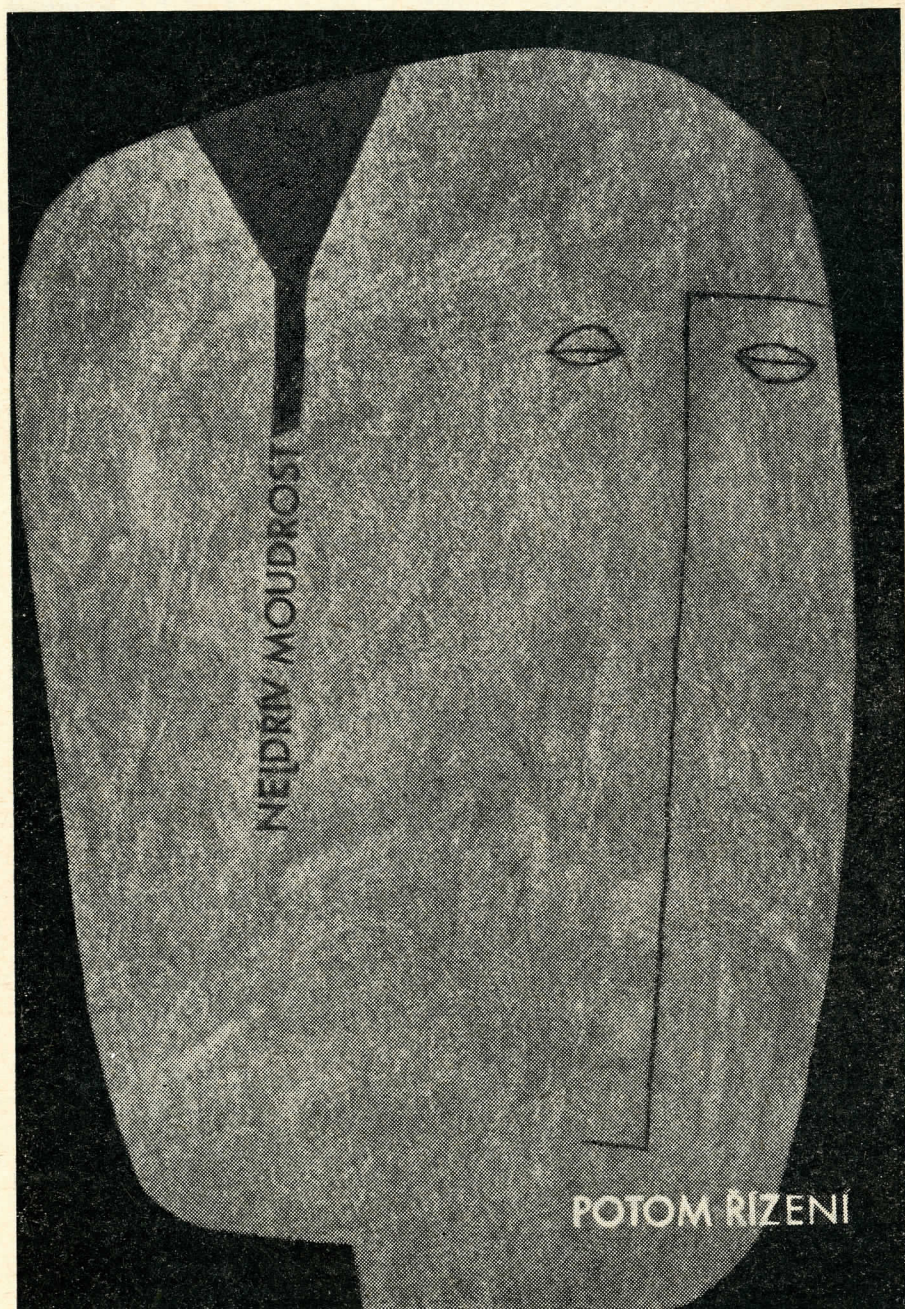
a oheň rozzáří se — v kamnech na nebi —
jako by vyvstávala podoba vaší tváře
na ulici v dětství
v polích ve věznici

na kamení i na zežloutlém papíru

ať světlo vymodeluje tě do detailů
zároveň poznamená všechny
odcházející odevždy a navždy

dokořán zůstanou mi po nich okna i dveře
a světlo brzy podrchají větve
na dálku rozkmitané mezisvětlem

za nímž odedávna tíše čeká
odraz té světloplaché podoby
v prvopočátku prasevěta



dramatik a pekař

JERZY AFANASJEW

V jednom městě žilo velmi mnoho dramatiků a velmi mnoho pekařů.

Těch i oněch tu bylo tolik, že pod každým stolem seděl buď dramatik, nebo pekař.

Jestliže jste šli do parku, abyste si oddechli v lůně přírody, pak nezdálo se, že byste mohli vidět, jak některý strom najednou rozverně odloží větvě, neboť to ve skutečnosti není strom, nýbrž dramatik, nebo pekař.

Když návštěvníci zoologické zahrady říkali: „To je nádherný sobí!“, stalo se třeba, že onen živočich najednou sundal rohy, ježto to byl buď dramatik, nebo pekař.

Když někoho přejelo auto, tak to určitě byl buď dramatik, nebo pekař.

V nočním lokále tančil buď dramatik, nebo pekař.

Na estrádě vystupoval pekař, nebo dramatik. Pekař vyprávěl nejasné anekdoty o dramaticích a dramatik o pekařích.

Takhle to ovšem nemohlo být věčně. Bylo by to nudné čtení.

Dramatik nosil v hlavě drama. A pekař mohl na svých bedrech.

Žili si tu vcelku šťastně.

Dramata se míchala s moukou a prodávala se v obchodech. Každý si mohl za babku koupit čerstvé drama právě vytážené z trouby a přežvykovat je čtyřicet hodin. Mohl si případně též koupit libovolné množství vypečených komedií a čtyřicet hodin se smíchy válet po zemi. Ve městě vůbec bylo běžným úkazem, že se někdo válel po zemi. Pravda, mnozí tak činili též v kalužích slz.

Byli též takoví, kteří stáli opřen o strom a každou chvíli se srdcervoucně

roztrásl. To byli ti, kdož snědli housku tragédie.

Po městě stále jezdil pohotovostní vůz, který řídili pekař a dramatik. Dramatik zachraňoval nemocné rozborem dramatu a pekař moukou.

V místním divadle byla na programu hra PEKAŘ.

Ve výkladech četných pekáren vystavovali čerstvé dramatiky. Seděli v křeslech a přemýšleli.

V divadle na jevišti rovněž seděl dramatický pekař a přemýšlel. A v hledišti bylo plno dramatiků a pekařů a všichni také seděli, seděli a přemýšleli.

Dramatikové o pekařích. Pekaři o dramaticích.

Je evidentní, že to nemohlo trvat věčně. Bylo by to nudné.

V jedné z ulic tohoto města bydlel osel, který patřil dramatikovi a pekařovi. Přesněji to znamená, že půlka osla patřila pekařovi a půlka dramatikovi. A protože onen pekař i onen dramatik byli lakomí a závistiví, jednoho dne vzali pilu a hodlali osla přerézat na půli. Každý z nich měl v úmyslu starat se o svoji půlku. Nepomysleli jaksí, že osel může při tom pojit. Osel se polekal a pravil:

„U mého strýce Salami, co to činíte? Chcete moji tělesnou schránku přepilovat, aby jedna její polovina šla na východ a druhá na západ?“

Dramatik rozpačitě poškrábal pekaře na hlavě a pekař dramatika též.

Pekař nic neřekl, protože měl uvnitř mouku a dramatik také nic, protože měl hrdo stažené dramatem.

Rozlícený osel vytáhl cigártašku, snědl cigaretu a pravil: „Nebude lepší, můj pe-

kaři a můj dramatik, když hranici vám vyznačí ucho jehly? Projdu jím a když mne tam bude půl, zastavím se, ucho jehly neomylně vyznačí můj pravý střed, aniž bude půleno. Jeden z vás bude mít můj začátek a druhý můj konec.“

Pekař rozpačitě poškrábal osla na hlavě a dramatik se zapomněl poškrábat.

Pekař nic neříkal, protože měl uvnitř mouku, a dramatik také nic, protože měl hrdlo stažené dramatem.

Vtom dramatik radostně zatleskal rukama a vytáhl z paty jehlu, ježto každý dramatik, který zná svou cenu, nosí v patách jehly. Zabodli jehlu do země před oslem a sami odešli spát. Ulehli pod stromem.

Dramatik se přikryl pekařem a pekař dramatikem.

Spali, spali, spali... Zatímco osel měl co dělat, než se mu podařilo provléknout hlavu uchem jehly. Za úsvitu už ho tam bylo půl. To znamená, že prosoukal uchem jehly polovinu svého těla, a teď nemohl ani sem, ani tam.

Dramatik a pekař se ráno probudili. Osel nikde, zato na louce ležel jakýsi had... dlouhý, dlouhý, dlouhý had. S ušima. A opodál ohon a dvě nohy.

„Kdo jsi?“ zeptal se pekař, a protože byl plný mouky a navíc rozčilený, kilo se mu vysypalo.

„Osel,“ odpověděl osel dlouhý jako had. „Kdo jsi?“ zeptal se dramatik, a protože byl plný dramatu, odfukoval něco jako dramatický prášek.

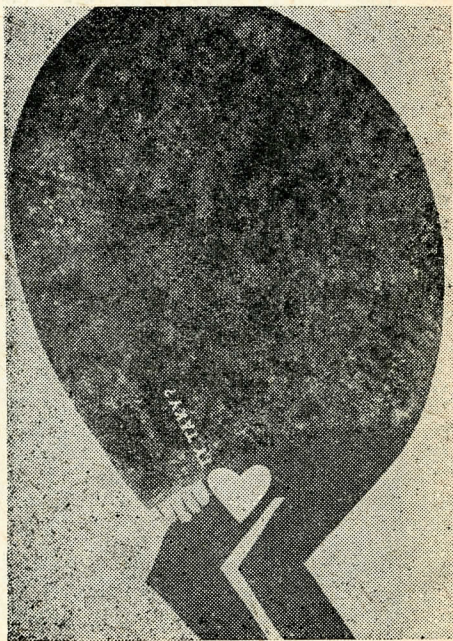
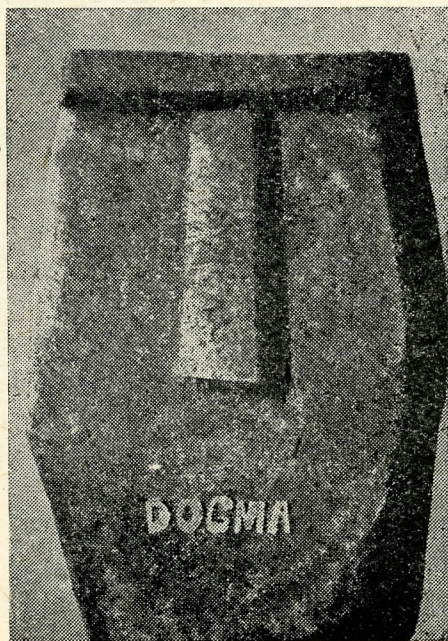
„Jsem osel,“ odpověděl osel dlouhý jako had.

„Proč říkáš, že jsi osel, když jasně vidíme hada?“ zle se rozkatili oba, dramatik i pekař.

„Protože jsem prošel uchem jehly a protože jsem lidem namluvil, aby tomu věřili,“ odpověděl osel dlouhý jako had a zesnul, protože jeho srdce to už nevydrželo.

Neboť pochopitelně i ono bylo proporcionálně protažené.

Přeložil Jan Pišta



Pivní kiosek. Třas Třasovič pije pivo.
Přichází Chlup Chlupovič.

CHLUP CHLUPOVIČ: Helemese, koho to vidím, Třase Třasoviči, maucta.

TŘAS TŘASOVIČ: Zdravíčko, Chlupe Chlupoviči. To je doba, co jsme se neviděli.

CHLUP CHLUPOVIČ (do okýnka): Stogram vodky a jedno pivo. (Vezme skleničku s vodkou, vypije ji a zapije pivem.) Jak se pořád máte?

TŘAS TŘASOVIČ: Ujde to. A vy?

CHLUP CHLUPOVIČ: Uleze to.

TŘAS TŘASOVIČ: A co kolegové? Proškina vídáváte?

CHLUP CHLUPOVIČ: Vídám, ale málo. No a někdy zajde Paněčkin...

TŘAS TŘASOVIČ: Paněčkin? Stěpan Stěpanovič? Počkejte... ten přece loni umřel.

CHLUP CHLUPOVIČ (s nechutí): No jó. Umřel. Ale ke mně někdy zajde na mariášek. Nezapomněl na starýho dědka.

TŘAS TŘASOVIČ: Děláte si legraci?

CHLUP CHLUPOVIČ: Nedělám. Vopravdu ke mně někdy zajde.

TŘAS TŘASOVIČ: Ale jděte... co to povídate... nějak si to pořád nemůžu srovnat v hlavě... Paněčkin je přece nebožtík!

CHLUP CHLUPOVIČ (nejistě): No a co z toho, že je nebožtík? To ho mám snad vyhodit? Nebožtíka?

TŘAS TŘASOVIČ: Ale Paněčkin už přece vodošel na věčnost. A dávno — možná, že už podlehnul i chemickému rozkladu. Řeknu to asi trochu nešetrně, ale třeba už začal vohnívat, třeba už má uhníly i nějak ty kosti... A jakpak by potom moh chodit? Zvlášť když už zaživa napadal na nohu.

CHLUP CHLUPOVIČ: Teď taky napadá. Já ho i teď poznám po chůzi. Jak slyším kroky v chodbě, hned si říkám: Á, Stěpan Stěpanovič už jde.

TŘAS TŘASOVIČ: A co oči... oči má votevřený? Jako zaživa?

CHLUP CHLUPOVIČ: Nosí zelený brejle. Říká, že prudký světlo mu dělá zle.

TŘAS TŘASOVIČ: Víte, že se nedivím? U nich na hřbitově je tma jako v pytli, ani jedna lucerna tam nesvítí. To víte,

MARIÁŠ

MUZA PAVLOVOVÁ

šetřej, kde můžou. No, a jaký nosí zprávy?

CHLUP CHLUPOVIČ: Naříká si, že je mu zima. Že tam mrzne.

TŘAS TŘASOVIČ: Zaživa si na to taky věčně naříkal. Loni za těch mrazů jim popraskaly radiátory, a aby se topilo v krbu, na to bylo jeho synovi líto dřeva, a tak dědek div nezmrz. Chodil spát v kabátě a v čepici. Takže v jistém smyslu je na tom vlastně stejně.

CHLUP CHLUPOVIČ: Říkal taky, že tam není k hnutí, že jsou tam našlapány jeden na druhýho.

TŘAS TŘASOVIČ: Jako u nich v bytě. Tam taky bylo v každým pokoji namačkáno nájemníků jak sardinek. Poslední dobou přece spal starej v koupelně. Syn si přivedl snoubenku a vyhodili ho.

CHLUP CHLUPOVIČ: Šaty má prej rozetraný a v každý polobotce žraloka.

TŘAS TŘASOVIČ: A chodil snad dřív v nákejch sobolích kožešinách? Plášť měl hotovou řidinu, nejmíň patnáct let starej. A rukávy a lem na cimplr campr. Naříká si docela zbytečně. Byl vůbec zvyklej moc fňukat. Taková fňukna to

byla. A voblečení bylo vždycky to poslední, za co by vyhazoval prachy. Proč taky? Když vyhrál trochu peněz v kartách, koupil si rum a stogram kafe, a dva dni pil kafe s rumem. Ten si uměl dávat do nosu. Jenomže vyhrál tak jednou za uherskej rok. To by mě zajímalo, za co hraje teď. Peníze přece mít nemůže.

CHLUP CHLUPOVIČ: A copak von někdy nahý měl? Hrál přece vždycky na dluh. Zapisovali jsme to a převáděli z roku na rok. Teď to děláme taky tak. Už je mi dlužen pěknou sumu. Ale já jsem klidnej, jednou mi to vrátí.

TRÁS TRASOVIČ: Jak by vám to moh teď vrátit, prosím vás? Když vám to nevrátil zaživa, teď už vám to teprv nevrátí.

CHLUP CHLUPOVIČ: I vrátí. Určitě vrátí. Právě teď po smrti mi to vrátí.

TRÁS TRASOVIČ: Ale kde má vzít mrtvola peníze? Do ouřadu nechodí a penzi taky nebere.

CHLUP CHLUPOVIČ: To máte recht. Ale stejně mi je vrátí. Někde je dycky sežene.

TRÁS TRASOVIČ: Kde?

CHLUP CHLUPOVIČ: Co na mě dorážíte? Když říkám, že vrátí, tak vrátí. Možná, že budete ještě koukat, jak mi je vrátí. Já na ně ale nepospíchám. Mně je milejší radost ze hry. Peníze, ty já беру jen tak pro pořádek.

TRÁS TRASOVIČ: A já se mám snad zbláznit... že hrajete s nebožtíkem! Stejně to není žádněj parťák. Je to mrtvola, docela vobyčejnská mrtvola.

CHLUP CHLUPOVIČ (se mračí): Taky byste moh bejt šetrnější... Nebožtík snad. Ale mrtvola? S mrtvolou bych ke kartám nesedl.

TRÁS TRASOVIČ: Jó, jó, a v čem k vám například chodí? V rubáši nebo v civilu?

CHLUP CHLUPOVIČ: V civilu. A co pořád máte? Co je vám po tom? Abyste věděl, tak já lituju, že jsem vám vůbec něco říkal. Teď se mi budou lidi vysmívat a budou dělat všelijaký narážky. Jako bych vás neznal. Tohle si přece nenecháte pro sebe! A víte vůbec, proč se mu posmíváte? Nevíte, že jo? Tak já vám to řeknu na rovinu: vy jste ho neměl rád,

vy jste mu záviděl. Přiznejte se, že jste mu záviděl?

TRÁS TRASOVIČ: Já? Jemu? Co bych mu asi tak moh závidět? Byl snad bohatěj? Byl snad slavněj? Byl to vobyčejnej vošuntělej chlap.

CHLUP CHLUPOVIČ: A stejně jste mu záviděl. Pamatujete, jak jste ho tenkrát pustil do štychu a von na vás udělal sedmu? Pamatujete?

TRÁS TRASOVIČ: Sedmu? Nepamatuju... A i kdyby, proč bych mu měl závidět? Teď by mně to neudělal.

CHLUP CHLUPOVIČ: To se ještě neví. To byste musel dokázat.

TRÁS TRASOVIČ: Prosím, třeba hned. Přijde k vám dneska?

CHLUP CHLUPOVIČ: Nevím, najisto nic nesliboval. Ale nejspíš jo. Zastavte se u mě ke dvanáctý hodině.

TRÁS TRASOVIČ: Ke dvanáctý? Tak pozdě?

CHLUP CHLUPOVIČ: Von dřív nemůže. Mají tam u nich jinej čas.

TRÁS TRASOVIČ: Jinej čas? Jakej jinej?

CHLUP CHLUPOVIČ: Jako v Chabarovsku nebo ve Vorkutě. Vstávají až ve dvanáct.

TRÁS TRASOVIČ: A kdy vlastně teda hrajete?

CHLUP CHLUPOVIČ: Celou noc, až do rána.

TRÁS TRASOVIČ: A kdy spíte?

CHLUP CHLUPOVIČ: Spím ve dne. To to víte, musím se přizpůsobit. Nám penzistům to přece může bejt jedno, ne? Do práce nechodíme, příbuzný nemáme, a tak je to prašť jako uhoď — noc jako den.

TRÁS TRASOVIČ: No jo no. Když myslíte, zajdu k vám teda před dvanáctou. A hodíme si ho ve třech.

CHLUP CHLUPOVIČ: Tak se mi líbíte. Budu vás čekat. Dávno jsem vás už chtěl pozvat, ale bál jsem se, že se mu budete posmívat.

TRÁS TRASOVIČ: Proč bych se mu, prosím vás, posmíval. Nemám sebemenší důvod. V životě by mě něco takovýho nenapadlo. To se přece může stát každému...

Přeložila Ludmila Dušková

Eduard Hájek
(z výstavy politického plakátu
v Čs. spisovatelii)



Žitavý
problém

HOUPY HOU

Trampejská píseň z r. 1932

Hudba: Bedřich Nikodem / Text: Karel Růžička

Tempo di waltz



1. Houpy-hou, houpy-hou, na vinách se keřu hou - pá, píseň má ku hvězdám stou - pá,
2. Já se svou ky-ta-rou je-de-me tak noci sa - mi, až nás píseň ře-ky zmá - mi,
3. Kde je má o-sa-da, kde je štěstí, kama-rá - di, dálka mo-je srd-ce svá - di,
houpy-hou. hou. Děvče mé bí-lé, jen o to-bě sní- vám,
do vin když smutných v pod-ve-čer se dívám. D.S. al Coda Houpy-hou. Fine

© Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, Praha, 1959

PRAPRADĚD

Americká lidová kovbojská píseň

Český text: Vilda Dubský



Pra-pra-děd, ještě když byl mlád, bū- vo- ly střílel tu- ze rád. Taký
špek rád jed ten můj pra-pra-děd, jeho pra-prav-nuk by to ne-do-ved.

2. sloka

Synů měl asi dvacet pět,
takový byl můj prapraděd.
Všude, kde byl boj, tam i on byl hned,
s každým rád se pral, ten můj prapraděd.

3. sloka

Dvacet pět synů přišlo hned,
jak se zved ten můj prapraděd.
Nač jsou ubrousky, to on nevěděl,
celý život jen jedny šaty měl.

4. sloka

Nechtěl zpět, když se vítr zved
a svůj cíl měl vždy na dohled.
On si dobře žil a žil do sta let,
ještě dlouho mlád byl můj prapraděd.

POSLEDNÍ MÍLE

Trampská píseň

Hudba i text: M. Ryvola

Zvolna

D fismi D6 fismi D fismi D^bD[#]dim emi G+ G G+

Obloha bledne, nastává den, pokrývku mlhy zve-dá, z ohrad se ženou stáda ven,

emi G+ G A7 A+ D fismi D6 fismi D fismi D7

slunce jim spát ne-dá. Kamarád oheň zha-si-ná, jitro je, táhnu dál,

G D7 C[#]7 C7 H7 E7 A7 A+ Refr. hmi

na všechny strasti zapomínám, vítr jes sebou vzal. Spát do-ma zas,

G A7 D hmi

jak prostý sen, s brá - chou si hrát,

G A7 D7

den prozpí- vat. Do noci v ohradách

G H7 E7 A7

dřít, bejt se-dřenej, domov však mít, vždyť jen po tom tou-žím.

D hmi C A7 D

Jen o tom sním na své mí-li po-sled-ní.

2. sloka

Za zády snůh i pouště mám,
s mračny mé kroky jdou,
stepí i lesem táhnu dál
cestou dobrou i zlou.

Stopy jsou do země vyvolené,
po létech vracím se z ní,
dnes moje nohy unavené
jdou mlíli poslední.
[Refr.]

LÉTA

JAN MARTINEC

OSOBY:

TRAMP, PROTIHRÁČ
PROTIHRÁČKA
ZPĚVÁK

KAREL
FRIEDRICH

Z REPERTOÁRU UMĚLECKÉHO SOUBORU
MINISTERSTVA VNITRA,
KTERÝ TENTO SCÉNÁŘ UVÁDÍ S HUDBOU
BOHUMÍRA VAŇOUSE

PRVNÍ ČÁST

(Všichni herci na scéně. Tramp má před sebou knihu, na jejímž titulu si divák může přečíst nadpis: LĚTAJÍCÍ TRAMP. ZÁPISKY)

ZPĚVÁK *(začne zpívat, ostatní se přidávají):*

Všichni lidi do pozoru
Chleba, špek a velkej rum
Vrací se nám starej šerif
Do osady Společný dům

Všichni lidi do pozoru
Chleba, špek a velkej rum
Vrací se nám šerif Hugo
Posázavský unikum

TRAMP *(zaklapne knihu):* Dostal jsem náramný strach!

JÍCÍ AMP

DIVADLO
PRÓZY
O JEDNOM
OSUDU

Jeden z herců ukazuje první tabulku:

MABEL JDE KE DNU
Tichomoří 1941

PROTIHRÁČ: Rychle! Rychle, Mabel se potápí, rychle od ní pryč, nebo vcucne čluny jako párátka.

TRAMP: Zasaoupl jsem kytaru pod sedačku záchranného člunu a opřel se do vesel. A tehdy ke mně skočil starý Harry.
PROTIHRÁČ: Dělej... vidíš...?

TRAMP: Vidím... nafta!

PROTIHRÁČKA: Vzalo je to pořádně, někde poblíž Cookových ostrovů. Kdo byl při zásahu v podpalubí, nestačil ani vylézt.

PROTIHRÁČ: Břečka hořela, některým klukům nezbylo než v tom plavat.

(Hudební mezihra)

PROTIHRÁČ: Je to hrozné uhořet ve vodě.
(Následující věty přicházejí věcně — konstatujícím způsobem. Každá z nich je řečena plynule, ale mezi nimi jsou malé pauzy)

TRAMP: Stačili jsme s Harrym vytáhnout jen Jima.

PROTIHRÁČ: Byl v tom sotva minutu.

ZPĚVÁK: Už neměl vlasy ani oči.

PROTIHRÁČKA: Dusil se.

PROTIHRÁČ: Měl plné plíce nafty.

ZPĚVÁK: Nemohl ji vykašlat.

TRAMP *(po hudební mezihře)*: A pak pukla Mabel jako vlašský ořech.

PROTIHRÁČ: My tři jsme právě zmizeli v masném černém mraku, když se vynořila japonská ponorka — pic... peng... pic... Palubní kanónek pátil a záchranné čluny se rozprskávaly jako žárovky na poutové střelnici.

Jeden z herců ohlašuje tabulkou další kapitolu:

LÍNÉ SPOUSTY VODY

TRAMP *(po chvilce)*: Ráno byla hladina jak vymydlená.

PROTIHRÁČ: Určitě nás najdou. Určitě. Budou nás hledat v tomhle svinském jihotočivém proudu.

TRAMP: Počítám, že to řekl kvůli Jimovi.

PROTIHRÁČKA: Chudák ležel a chtěl pít.

TRAMP: Těžko jsme mu mohli vodu odepřít.

TRAMP *(po pauze)*: Třetí den byl soudek prázdný a Jimmy umřel...

PROTIHRÁČ *(po hudebním úvodu se modlí)*:

Panebože — oh yes

Vezmi k sobě jeho duši — oh yes

A zaříd aby ti bastardi — oh yes

Aby ti bastardi pochcípali — oh yes

Na hrozně vleklé choroby — oh yes

A men

TRAMP *(po pauze)*: Týden jsme se trápili...

PROTIHRÁČ: Určitě nás najdou, budou nás hledat.

TRAMP: A pak jsem viděl bod.

PROTIHRÁČ: Ostrov...! Ostrov...!

TRAMP: Ne!!! Hlava zvrácená dozadu...

PROTIHRÁČ *(tiše, s hrůzou)*: Allan...

Allan Webster. — Propíchni mu plovací vestu, ať se na něj už nemusíme dívat....

PROTIHRÁČKA *(po pauze)*: A tak jsme pohřbili našeho pumpmana.

PROTIHRÁČ *(stále slaběji)*: Určitě nás najdou, budou nás hledat.

TRAMP: Dny ubíhaly... Soudek na vodu duněl prázdnotou. Nic, nic, nic... A já věděl, že se do té Anglie tak rychle nedostanu. — To bylo totiž tak.

Dívákovi je ukázána další tabulka:

PRVNÍ SEN O MINULOSTI Konzulát U Čecháčků

TRAMP: Šest neděl před touhle katastrofou koncem jednačtyřicátého jsem se vyšvihl na kobylu a zamířil plný naděje k Valparaisu. Vrazil jsem na konzulát, že chci vstoupit do československého vojska, co bojuje proti náckům, a samozřejmě, že chci k letcům.

PROTIHRÁČ *(možná kostýmový náznak)*: Hm... Chvalitebné... výborné... vlastenecké! Ale proč zrovna k letcům?

TRAMP: Proč... proč... Protože bych rád lítal.

PROTIHRÁČ: Hm... K letcům... k těm každého nevezmou... Máte pro to nějakou kvalifikaci?

TRAMP: No... jako študák jsem to zkoušel s parašutismem — a taky na kluzáku. To víte, na víc peníze nestačily. Fotr na mě málo platil.

PROTIHRÁČ: A táák...

TRAMP: Co a táák?!

PROTIHRÁČ: Nic, milý krajaně, nic. Já jen tak. Zajímavé... zajímavé... K letcům... Podívejme se. Nu — ať si o tom rozhodnou páni v Anglii.

TRAMP: Kdy mohu vyrazit?

PROTIHRÁČ: Všechno zařídíme. Všechno, krajánku. Za čtvrt roku můžete odjet.

TRAMP: Cože?!

PROTIHRÁČ: Pan konzul totiž... vrací se až za měsíc. Ale jak vidím, máte kytaru.

Nu ovšem: co Čech — to muzikant, znamenitě, výborně, excelentní. Příští týden tu máme vlastenecký večírek... Přijďte, pomůžete v našem hudebním kroužku —

TRAMP (*spíš pro sebe*): Serepetičky...

PROTIHRÁČ: Vybereme fůru peněz, a válka přece stojí peníze, ne? No vidíte! Tak — nazdar!

TRAMP: No nazdar.

(*Hudební žert — národní motivy, Hašler, Vyšehrad*)

PROTIHRÁČKA (*po chvilce*): Tak poznal, že si bude muset pomoci sám.

TRAMP: Zkusím to po svých a budu v Londýně na to tata. Jsem přece tramp!

PROTIHRÁČKA: Dal se najmout na americký tanker Mabel, který měl namířeno mírovými vodami do Melbourne v Austrálii. Odtamtud se chtěl přehoupnout do Afriky a pak rovnou do Anglie. Nemohl přece tušit, že právě tehdy vypukne válka v Tichomoří...!

Objevuje se znova tabulka:

LÍNĚ SPOUSTY VODY

TRAMP: Soudek na vodu zaduněl prázdnou...

PROTIHRÁČ: Určitě nás najdou, musí...

TRAMP: Kolem moře... jinak nic....

PROTIHRÁČ: Najdou nás... musí...

TRAMP: Silou vůle jsem se posadil. Vytáhl kytaru. Rozmočenými prsty jsem zalovil akord a snažil se zpívat.

ZPĚVÁK:

V nebeském ráji
Je fůra lodí
Jednu si najmu
Která se hodí

Večer co večer
Vypluju k lovu
Ulovím makrely
Prodám je bohu

Ulovím plateže
Jak kolo mlýnský
Usmlouvám na bohu
Tři čtyři rýnský

Koupím si jízdenku
Vrátím se k lidem
A pak se přísámboh
Upiju pivem

(*Hudba doznívá, pauza*)

PROTIHRÁČKA (*do tmy*): Ležel v bezvědomí... Veslo se klátilo podél člunu jako vykloubená paže... a pak přišly horečné sny...

Světlo na Trampa a na novou tabulku:

DRUHÝ SEN O MINULOSTI Squaw Rita

TRAMP: Rito...

PROTIHRÁČKA: Ano...?

TRAMP: Vidíš je?

PROTIHRÁČKA: Copak...?

TRAMP: Bílé čepičky Kordiller... Takové hory doma nemáme... Ty by se klukům líbily... A mámě... Chudák holka...

PROTIHRÁČKA: Rita? Proč chudák?

TRAMP: Uděla se. Snad z věčnosti, že jsem ji vytáhl z bordelu v Bahii.

(*Pauza a pak zase jiná nálada*)

TRAMP: Pojd, Rito, odjedem...

PROTIHRÁČKA (*unaveně*): Kam?

TRAMP: Na druhý konec kontinentu — do Chile.

PROTIHRÁČKA: A máš na to?

TRAMP: Za jízdenky přece nezaplatíme. Copak jsme mastnáci? — A taky jsme dojeli. — Bez Rity bych byl asi vandrovat věčně. To ona zařídila, že jsem si otevřel dílnu a opravoval všechno, od šicích strojů přes zlomené monstnance až k automobilům.

PROTIHRÁČKA: Byly to krásné tři roky.

TRAMP: Najednou se to všechno zhroutilo. Rita zemřela na to píchání u srdce a vypukla ta hloupá válka.

(*Hudba*)

TRAMP (*do tmy*): Mastnáci...

PROTIHRÁČ (*do tmy*): Musí najít... musí...

TRAMP (*do tmy*): Lítat... až k nebesům lítat...

SYDNEY HOSPITAL U zvědavých opic AUSTRALIA

PROTIHRÁČ: Ještě blouzníš, sestro?

PROTIHRÁČKA: Ano, pane doktore. Trápí se.

PROTIHRÁČ: Tolik dní bez vody. Neuvěřitelné, že to vydržel. Koňská nátura. Dejte mu prášek.

PROTIHRÁČKA: Ano, pane doktore.

Světlo poněkud stáhnout a další tabulka:

TŘETÍ SEN O MINULOSTI Osada SPOLEČNÝ DŮM

PROTIHRÁČKA: Zdálo se mu o leteckých soubojích. Vyskakoval z hořícího letadla a snažil se jako semínko pampelišky do jejich starého trampského táboru na Sázavě. Řeka se kroutí mezi kopci, kluci mávají a pokřikují...

ZPĚVÁK: Těbůh...

PROTIHRÁČ: Ahoj, ty stará vojno!

TRAMP: Lojzo...Lojzo...kde jsi? — Lojza Bartošů!

PROTIHRÁČKA (*mimochodem*): Jeho nejlepší kamarád.

TRAMP: Lojzo!...Kde jsi? Kluci, tady jsem...tady! Spusťte tu moji, ať se neztratíte z toho snu.

ZPĚVÁK a PROTIHRÁČ:

Všichni lidi do pozoru
Chleba, špek a velké rum
Vrací se nám starý šerif
Do osady Společný dům

TRAMP: Chechtám se, chechtám, ale chce se mi brečet. A oni, rošťáci, zpívají dál...

ZPĚVÁK a OSTATNÍ:

Všichni lidi do pozoru
Chleba, špek a velké rum
Vrací se nám šerif Hugo
Posázavský unikum

Plné světlo — tabulka:

SYDNEY CITY HOSPITAL U zvědavých opic AUSTRALIA

TRAMP: Lojzo...Lojzíku! — Kde to jsem?

PROTIHRÁČKA: V Sydney City Hospital. Jsou vás plné noviny.

ZPĚVÁK (*vypolává*): Sydney Evening. Kupte noviny! Neznámý muž tři neděle sám na moři!

PROTIHRÁČ: Sydney Herald. Japonci před Singapurem!

PROTIHRÁČKA: Neznámý hrdina stále v bezvědomí!

ZPĚVÁK: Sydney Times! Lord Eden jedná s Rusy!

PROTIHRÁČ: Australian Herald. US ustupují!

PROTIHRÁČKA: Zítřka naše speciální zpráva o neznámém ztroskotanci!

TRAMP: Tak pojdte dál, páni novináři...

(Sólo harmoniky tvoří společně s otázkami novinářů jakési uzavřené číslo)

PROTIHRÁČ (*čepice — blok*): Hallo, boy...

ZPĚVÁK (*žvýkačka — blok*): Jsou u vás v Československu dostihy?

PROTIHRÁČKA (*brýle — blok*): Roztomilý...very nice...very nice...

PROTIHRÁČ: Jak dlouho jste byl bez vody?

ZPĚVÁK: Smart fellow, very smart.

PROTIHRÁČKA: Darling...Mluvil jste někdy s Johnem Amosem Komenským?

(Hudba končí!)

TRAMP (*otráveně*): Zvědavé opice!



Umělecký soubor ministerstva vnitra uvedl divadlo prózy Jana Martince a Karla Friedricha Létající tramp. Na Labíkové snímku B. Šeda, Z. Hess, D. Drašarová a J. Těšík

PROTIHRÁČKA: Dva dny nato se u trampova lůžka objevili čtyři muži. Hubeňour od passportcontrol. Major v nažehlené uniformě. Inspektor of the political sward. A — detektiv HA!

PROTIHRÁČ: Kde máte passport?!

ZPĚVÁK (*s lupou*): Ha!

TRAMP: Na mořském dnu.

ZPĚVÁK: Ha!

TRAMP: Chci mluvit s československým konzulem!

ZPĚVÁK: Ha!

PROTIHRÁČ: Jak to, že nenosíte pas stále u sebe?

ZPĚVÁK: Ha!

TRAMP: Při práci? Za půl hodiny by se mi v gatích promastil, za měsíc by byl k nepoznání... Chci svého konzula!

PROTIHRÁČKA: Ha! — A po dvou dnech přestěhovali trampa z nemocnice do kriminálu.

TRAMP: Ha! Tma!

Světla a tabulka:

KASAŘ JMÉNEM GERALD

TRAMP: Ach jo! Můj starej Gerald! Ležel jako já ve smradlavé kobce na zpuchřelých prknech. Plešatý, zanedbaný chlapík, ale s běloučkýma prstama slečinky.

PROTIHRÁČ: A kterej ty jseš? Copak nám leze do rajónu?

TRAMP: Vyklopil jsem mu pravdu. Věděl jsem, že na tomhle chlapíkovi neprodělám. Spustil si kalhoty, usedl na páchnoucí klozet a rozpovídal se.

PROTIHRÁČ: Je to holt mizerná směla, že nás skřípli tady v Sydney. V Melbourne jsou hodnější, tam je vůbec nejlepší kriminál v celé Austrálii, tam by mi dali určitě čaj ze senesových lusků a já bych se konečně vydělal. — Jó, a v tvým případě, to teda jsou dvě možnosti: Buď tě vykážou, nebo internujou. Přitom je pytlík senesových lusků za babku. No — věděl bych pro tebe ještě dvě možnosti, ale ty nejsou možný: Za prvý: konzul za tebe složí kauci 200 liber, jenže ten se na tebe vykašle. A za druhý: že vodsud foukneš. Ale to taky není možný, patrně si to nelajstneš, páč si zelenáč s rozumem tupýho klokana.

TRAMP: Zvedl se z mísy, a s kalhotama dole u kotníků se šoural k železným dveřím, bušil na ně a řval:

PROTIHRÁČ: Otevřte! Otevřte!

ZPĚVÁK (*suřově*): Držte hubu!

TRAMP: A ticho! Tři dny se neobjevil nikdo, kromě mlčících nosičů jídla, pak teprve přišel lékař s klystýrem. Gerald slastně sténal a já jsem začal přemýšlet, jak bych se z té basy dostal. Ale nic mě nenapadlo. Za takových čtrnáct dní jsem úplně zpitoměl, to víte, basy, ve kterých se nepracuje, jsou ty nejhorší. — Po čtrnácti dnech jsem v tom kriminále mluvil nahlas už se sebou samotným: Takhle utéct...

PROTIHRÁČ: Cos to řekl...?

TRAMP (*si ho nevšimá*): Slezu po hromosvodu, fakt, omráčím strážce a venku skočím do připraveného auta...

PROTIHRÁČ: Měl bys mihn chodit na americký filmy. Z týhle basy se musí utíkat docela jinak. Žádný hrc-prc, ale pěkně rozumně a přímo.

TRAMP: A to jde?

PROTIHRÁČ: Všechno jde... jenom ne otevřít ty nový anglický kasy, ale i na to se časem přijde. Já věřím v lidi.

TRAMP: A jak by se to teda muselo?

PROTIHRÁČ: Dyť povídám, že jsi ovce s rozumem tupýho klokana, měl bych se na tebe vytentovat, jenže nemůžu. A páč si tramp, a takový nemaj zavírat, tak ti starý Gerald poradí. — Podívej — jednou tě k výsledku zavolají, to je teda jistý — jseš politickéj, tak tě budou zpovídat v přízemí. A v tom je právě háček k týhle kase. V přízemí maj jedinej záchod bez mříží. Řekneš, že máš to zatracený nutkání, ale nezamkneš se, aby strážník neměl podezření. Průměrný hajzl splachuje čtrnáct vteřin, to teda mám zjištěný. Z těch čtrnácti dělá devět vteřin hroznej kravál. Prolízt oknem dokážeš za šest vteřin, na dvorku jsou motorky od lítací policie. Během pěti vteřin stačíš k ně kterýmašíně doběhnout a nastartovat. K bráně je to asi čtyři vteřiny, to máš tedy celkem... počkej... šest... pět... no řekněme celkem devatenáct vteřin. Než si policajt vzpomene, jseš v trapu.

TRAMP: Ale co potom?

PROTIHRÁČ: Pojedeš furt rovně. U takovýho hubenýho kostela zahneš doleva, přejedeš můstek a hned zas doleva a po nábreží.

TRAMP: Rovně... u kostela doleva... přes můstek... doleva... nábreží...

PROTIHRÁČ: Správně! A tam uvidíš hospodu s dřevěnou verandou. A jsi na místě. Zajedeš na dvůr, mašinu schováš v kůlně a barman se postará o další.

TRAMP: Počítám, že ti tuhle pomoc sotva kdy oplatím.

PROTIHRÁČ: Ale jo! Donuť barmana, aby mně poslal libru senesových lusků. Dyť proto to všechno dělám.

ZPĚVÁK (*harašení klíčů*): Vy tam, no ano, vy utopenej trampe! K výsledku!

TRAMP: Tak ahoj, Gerald!

PROTIHRÁČ: A nezapomeň na ty senosový lusky, páč tady budu dřepět ještě dva roky a páč ten náš hajzl je zamřizovanej.

Světlo na okamžik stáhnout, vyti sirény, pak nová tabulka:

LÍNÉ SPOUSTY STEPNÍ

TRAMP: Všechno bylo tak, jak Gerald říkal. A přece jinak, než jsem si představoval já. Projel jsem bránou jako paša. Policajt u vohodu mi ještě zasalutoval — takže to vlastně nebyla žádná velká sranda. No — a potom jsem seděl dál — jenže dobrovolně, v komůrce, do které mě strčil barman. A čekal jsem a čekal, a dny ubíhaly a mě to žralo, a zase to nevypadalo na cestu za lítáním. Teprve pátého dne se objevil plešatý chlapík, naložil mě do sajdkáry a vyklopil docela drze před městským vězením v městě Parramata. Dal mi chlebník a dýku a ukázal k modrým horám. O něco později mě svezl nějaký farmář a vyklopil mě v místech, kde končila železnice. Prima, řek' jsem si: probeřeš se napříč starou Austrálií a někde na severním pobřeží určitě najdeš vodní fáro, které tě i bez dokladů svezde do Anglie. A tak jsem se po více než třileté přestávce zase jednou uvelebil na osách pod vagóny. Vlak se hnál jednotvárnou rovinou, občas míjela stavení bušranžerů. Ale pak přišlo to hlavní svinstvo... Sakra! Co mě to štípe...

PROTIHRÁČ: Trní bindii... Pozor na oči!

TRAMP: Sakra! Už zase! Au...

PROTIHRÁČKA: Drž se! Pozor...!

(Hudba)

PROTIHRÁČKA: Ježíšmarjá! Spadl! — K vědomí ho probudila šimravá bolest. TRAMP: Zatracený mravenci! Všechno jídlo spořádali — i s chlebníkem! Když zůstanu ležet, pochutnají si ještě na mně.

PROTIHRÁČKA: Polní láhev prázdná — při pádu z ní vyskočila zátka. Voda se vypila do hlíny.

PROTIHRÁČ: Noc a den, a den a noc... Plížení... Vlaky míjejí... Nikde zatáč-

ka, ve které by zabrzdily, aby se dalo naskočit. Den a noc a noc a den...

TRAMP: Na příští vlak zamávám!

PROTIHRÁČKA: Dostaneš se do kriminálu!

TRAMP: Lepší kriminál než smrt ve stepi.

Hudba a tabulka:

ČTVRTÝ SEN O MINULOSTI

Máma

PROTIHRÁČ: A je amen s jeho plány! PROTIHRÁČKA: Dycky byl tak trochu smolař. Jako nemanželský —

TRAMP: Nech toho, mámo... vím, že za to nemůžeš, to všechno fotr...

PROTIHRÁČKA: Srdce to mohlo utrhnout, byl ještě špunt, chodil mi pro vodu na pavlač, a skoro vždycky se objevil v protější okně cukrářův Kája a strouhal mu mrkvičku, že nemá tátu.

TRAMP *(snivě)*: Až jsem mu namlátil hubu.

PROTIHRÁČKA: A napařili mu za to trojku z mravů.

TRAMP: Ale ten mastňák měl ruku v gypsu. Tři neděle! A pak jsem vychodil nižší průmyslovku, co jsme si od ní s mámou tolik slibovali. Jenže to bylo v třicátým roce a v Osvobozeném zpívali:

A když jsem doštudoval

Doktorát jsem sroloval

Do pouzdra jsem ho schoval

A dělám v baru portýra!

ZPĚVÁK: A co bylo dál?

TRAMP: Co? Visel jsem mámě na krku.

PROTIHRÁČKA: Takhle nemluv...

TRAMP: A visel.

PROTIHRÁČKA: Co se dá dělat...

TRAMP: Copak nejsem tramp? Půjdu na vandr, mámo.

PROTIHRÁČKA: Ne!

TRAMP: Až se vrátím, budu třeba slaven. Uvidíš, mámo. A kdyby se po mně sháněl Lojza Bartošovic, no ten s tou mandolínou, z party, jak jim dělám še-

rifa, tak mu řekni... ať si ten vypůjčenej ešus nechá. Tak ahoj, mami!

PROTIHRÁČKA (*tiše*):... ten vypůjčenej ešus nechá...

TRAMP: Popadl jsem sladký dřevo a vyrazil do světa.

PROTIHRÁČ: Naučit se žít ze vzduchu, deště a mrazu.

PROTIHRÁČKA: V Mnichově ho zkopali, protože nechtěl náckům zahrát „Ich hatt' einen Kameraden“.

PROTIHRÁČ: Ve Francii dělal otroka u běžícího pásu pana Citroëna.

TRAMP (*vesele*): Mussolinimu jsem utekl z pracovního lágru.

PROTIHRÁČKA: V Maroku se potil a potil a potil.

TRAMP: Jó, a v Mexiku... v Mexiku mě naučili nové akordy na kytaru.

Hudba, tabulka:

LÍNÉ SPOUSTY STEPNÍ

PROTIHRÁČKA: Čemu ty ho naučíš, Austrálie? Smrti žízni?

TRAMP: Druhá noc po tom, co jsem spadl z vlaku. Nohy jako konve... Z vteřin minuty, z minut hodiny, z hodin dny.

PROTIHRÁČ: Čemu ty ho naučíš, Austrálie? Smrti žízni?

TRAMP (*horečně*): Karlův most... A vidím lidi... Lojzu vidím z letadla... Lojzu, nejlepšího ze všech kámošů. — Lojzo! Lojzo!! Copak nevidíš svého šerifa?

ZPĚVÁK: Těpic, šerife! Ouško od ešusu se utrhlo, tak jsem ti dal přinejtvat jiný. Chceš, já ti ho hodím do letadla?

TRAMP: Nech ho dole! Musím skočit do Vltavy... Musím se napít... musím... Napít... napít...

(Hudba)

TRAMP: A taky jsem to udělal — jenže to nebyla Vltava, ale řeka Darling.

Hudba uzavírá — světlo a tabulka:

DŽENTLMEN OTHELLO WILKINS

PROTIHRÁČ: V hospodě u řeky hrál harmonikář smutnou melodii.

TRAMP: Mezi prázdnými lahvemi leželo bandžo. Nemohl jsem odolat.

(Světlo jen na Zpěváka)

ZPĚVÁK:

My jsme ostří hoši

Z hory Medníku

Žít z ohnivý vody

O jednom rohlíku

To my dovedeme

Jenžto musíme

V kytaře si bídu

Na tramp nosíme

Ale jednou najdem

Spravedlivej ranč

Nebude tam žádnéj

Pan továrník Branč

Respektive vdova

Prádlo vlněný

(:Na Mlejnku si dáme

grundle smažený:)

(Slabý aplaus herců; světlo)

PROTIHRÁČ: Jseš zatraceně milej hoch.

To je teda jistý, příhačni si.

TRAMP: Tak jo!

PROTIHRÁČ: Jsem našej Othello Wilkins, předák. Můžeš se k nám přidat, deset liber na ruku, zbytek potom.

TRAMP: A co by to jako mělo bejt?

PROTIHRÁČ: Nic zvláštního, potřebuje dvacet chlapů. Starý Cunliff, víš, ten pracháč, je celý podělaný, jak se bojí o svý stádo. Tak mu ho máme zahnat do vnitrozemí. Je to protivná držgrešle a bojí se, že přijde o své, až se Japonci vylodí v Arnhelandském přístavu. Už jsou na Borneu a odtamtud je to jen pliv. Porajtujem pustinou.

TRAMP: Allright, mám rád líné spousty pustin.

PROTIHRÁČ: Dyť jsem věděl, že jseš zkrvaveně milej hoch.

(Hudba)

TRAMP: To byl jeden z nejlepších předáků, co jsem při svým trampování potkal. Partu dal dohromady ohromnou. Až na Luneska, Paula Luneska. To byl obrovitý honák, mladší než Othello, a místo potu z něho kapala vzteklna. Asi Othellovi záviděl partáctví. Po třech nedělích, když nám už všem tekly nervy, Lunescu vyrazil. Mluvílo se zrovna o válce a Othello řekl:

PROTIHRÁČ: Rusové zatím ustupují. To teda ustupují. Ale za čas nasadí germánským bošům takové ostruhy, že ten jejich berlínský Hitler bude plakat, jako že se Wilkins jmenuju. Othello Wilkins! ZPĚVÁK: Rusové nevěří v boha. A právě na to doplatí. Jako že se Lunescu jmenuju. Paul Lunescu! — A vůbec, nemám rád tyhle rudý řeči. Nemůžu je ani cejtít! A tobě radím, starouši, zavřít klapkačku.

PROTIHRÁČ: V mém dobrovolném spolku si každé může myslet co chce, jako že jsem tenhle odznak Australian and New Zealand Corps dostal v tamtej válce za to, že jsem bojoval na západní frontě u Yprů. A pokud se boha týče, tak ti ho nikdo nebere, ačkoliv nevím, od které doby zrovna ty v něj najednou věříš. ZPĚVÁK: Budu se asi muset postarat o tvý vykotlaný zuby...

(Hudba — motiv modlitby z moře)

PROTIHRÁČ: Bůh — oh yes. Zařídil si to moc pohodlně — oh yes. Takovej bůh si sedí nahoře se založenými rukama a ukládá si do krabičky od doutníků naše modlitby, jako si ukládají melbournští pracháči dividendy do banky — oh yes. Proto asi ten bůh táhne spíš s pracháčema než s náma. Oh yes. A amen.

ZPĚVÁK: Jako džentlmen todlec nemůžu trpět...

PROTIHRÁČKA *(varovně vykřikne)*: Othello! Uhní...! Bumerang!

TRAMP: Ty... ty darebo! Bumerangem po předákovi!

PROTIHRÁČ *(vůhruzně)*: Tos neměl dělat, Lunescu. Celý emajl odprýskl od odznaku. Tos neměl dělat, protože — PROTIHRÁČKA *(vykřikne varovně)*: Pozor, nůž!

TRAMP: Lunescu třikrát bodl. — Pod širým nebem jsme ho soudili. Vzali jsme mu koně i vodu, nůž jsme mu nechali, aby si mohl otevřít žíly, až na něj přijde to nejhorší. Neřekl ani popel, jen tiše proklínal boha.

(Hudba)

TRAMP: Jednu ránu měl Othello v rameni a dvě v předloktí. Křivil ústa, ale jel stále v čele. Cesta byla čím dál tím horší.

PROTIHRÁČ: Šedé planiny... šestapadesát dnů šedé planiny.

TRAMP: Mraky a nic z nich.

PROTIHRÁČ: Voda zahnívající v cister-nách.

TRAMP: Vypelichaný dingo s vyplazeným jazykem.

PROTIHRÁČ: Přes třicet stupňů ve stínu.

TRAMP: Ve stínu, který není...

(Hudba)

TRAMP: Už se psal dávno dvaadvacíťátý rok, když jsme dorazili do městečka Barraola. Tady jsem měl Othellovi upláchnout. Měl a neměl, chtěl a nechtěl. Seděli jsme v hospodě, Othello si mě nějak divně prohlížel a pak na mě spustil pomalu a gruntovně.

PROTIHRÁČ: Tak se mi pořád zdá, že máš oči zatoulanýho psa.

TRAMP: Dej mi pokoj...

PROTIHRÁČ: A ještě se mi zdá, že bys nejraději vypad, a nevíš, jak do toho.

TRAMP: Byls za tamty války u Yprů, nebo nebyl?

PROTIHRÁČ: Byl, a má bejt?

TRAMP: Kdybys u těch Yprů nasedl na koně a jel stále na východ, dorazil bys za pár dnů do Prahy. Za pár dnů; mám tam mámu a kamaráda Lojzu.

PROTIHRÁČKA: A jsou tam Němci. A v Yprech taky.

PROTIHRÁČ: Port Roper není daleko odtud. Tam bys v přístavu sehnal ňákou loď. Snad určitě sehnal. Koně si nech a těch deset liber taky. On se starý Cunliff nezblázní...

TRAMP: No jo, ale...

PROTIHRÁČ: A než půjdeš, tak chci ještě jednou slyšet tu tvou o ostrých hoších.

ZPĚVÁK:

My jsme ostří hoši
Z hory Medníku
Žít z ohnivý vody
O jednom rohlíku
To my dovedeme
Jenžto musíme
V kytaře si bídu
Na tramp nosíme
Ale jednou najdem
Spravedlivej raně
Nebude tam žádnéj
Pan továrník Branč
Respektive vdova
Prádlo vlněný
(: Na Mlejnku si dáme
grundle smažený :)





PROTIHRÁČ: Vypadni, vypadni, a rychle, nebo tě do té Evropy osobně dokopu.

Tma. Hudba. Když se rozsvítí, stojí u Protihráčových nohou reprodukce obrazu Mona Lisa, kromě toho se objevuje tabulka:

MONA LISA

PROTIHRÁČ (*ukazuje hůlkou na obraz a začíná mluvit jako průvodce v obrazárně*): A nyní, vážení návštěvníci, uvidíte jako kulturní vložku našeho představení o létajícím trampovi vrcholné dílo světového umění. Tato žena je žena všech žen, je to slavná, nepřekonatelná, často zcizovaná a zase nalezená Mona Lisa. Velký Leonardo da Vinci, tvůrce všech tvůrců, ji vytvářel, mistr všech mistrů, stavitel, myslitel, malovatel, ji vytvářel jako obraz-a odraz, výraz, odraz a odraz pravého renesančního umění, právě radosti ze života.

(Harmonika hraje dost křivě „Véno, kde jsou tvoje vlasy.“)

PROTIHRÁČ (*se snaží harmoniku překřičet*): Tato žena všech žen... vrcholné dílo... vytvářel obraz... výraz... odraz... odraz...

ZPĚVÁK (*zařve*): Tichóóó!!!

(Harmonika umlkne)

ZPĚVÁK: Mona Lisa — a Věna plešatej!

TRAMP: Pomalu, pomalu... to bylo totiž tak: V Port Roperu žádná loď nebyla. Musel jsem zas na koně a dál do Port Darwinu. Tam už to pořádně smrdělo válkou. Prodal jsem čtyřnohý krokostroj i se sedlem a hledal dál. Vtom mě ale chytila moje stará malárie. Zalezl jsem do prázdného skladiště a tam jsem se třásl a polykal chinin. Po deseti dnech jsem byl slabý jako moucha na podzim. A pak to přišlo.

ZPĚVÁK: Ta Mona Lisa?

TRAMP (*si ho nešmímá*): Když mi bylo už trochu líp, najednou slyším, jak mě někdo oslovuje.

PROTIHRÁČKA: Co takovej smutnej, darling?

TRAMP: Polekaně jsem vzhledl ze svého úkrytu k vrcholu klád. Seděla tam holka, postavu měla ještě docela pěknou.

PROTIHRÁČKA: To teda jo...!

TRAMP: Ale v obličeji už byla pořádně zřízená.

PROTIHRÁČKA: Tak co, darling?

TRAMP: Jsem smutnej...

PROTIHRÁČKA: Smutný lidi se mi vůbec nelíbí. Nemáš aspoň cigaretu?

TRAMP: Nemám nic, než ten svůj smutek, takže ti nemůžu posloužit.

PROTIHRÁČKA: Tak pudu z lásky.

TRAMP: Z lásky ti taky posloužit nemůžu, poněvadž jsem momentálně úplně vyřízenej.

PROTIHRÁČKA: Takovej mladej, a už vyřízenej? Tak jseš dobrej akorát pro Hedina. Táhle máš jeho loď.

TRAMP: Mona Lisa!

PROTIHRÁČKA: Hedín je nemrava, ten tě přijme i bez papírů, nebojí se ďáblů, natož policajtů. Ostatně počítám, že nemá na vybranou. Chybí mu jeden trimmer, a kdo tuhle práci zná, ten se jí vyhne na sto honů.

TRAMP: Žádný námořník k Hedinovi nechce. Ze tří důvodů: za prvé se ta jeho Mona Lisa měla potopit už před pětadvaceti léty — za druhý vozil do Captownu kravské kůže. A ty smrdíš... darmo mluvit.

PROTIHRÁČKA: No a za třetí je Hedín nemrava. Vozí s sebou pět ženských, dvě černošky, jednu z nich třináctiletou, pak Indku, Tahifanku a vysloužilou běhnu z Kodaně. Ta mu vaří domácí stravu. — Chlapci, kteří u něho sloužili, říkají, že se Hedín vobčas vožere a že pak vyžene celý ten svůj harém na palubu a nutí nahý ženský tancovat. K tomu má gramofon, taky vysloužilý, s reproduktorem jako obří lilie, a ten řve furt to-těž.

(Hudba — harmonikář s „Vénou“ si přichází konečně na své.)

PROTIHRÁČKA: No a ve dnech po těchhle svinstvech přijde na Hedina kocovina a trudnomyslnost. Čítá v bibli a otravuje každého otázkou.

PROTIHRÁČ: Myslíš, že je pánbůh gentleman, myslíš, že mi odpustí?

TRAMP: U Hedina jsem si zažil své. Copak práce, ta ještě ušla, dřina to byla, to jo. Běhal jsem s kolečkem plným uhlí z bunkru k peci. Tam jsem ho vyklá-pěl pod lopaty topičů a hned znova. Mona Lisa byla nenasytná, jako každá stárnoucí ženská, na kterou mužští kdy-si brali. Zhltila denně čtyřicet tun. A na to jsme byli všeho všudy čtyři chlapi. A pořád sem tam tmavou želez-nou šachtou v oblaku páry a podrážky klouzaly v břečce uhelného prachu. To ale nebylo to nejhorší. Brzy jsem zjis-til, že jak my nemůžeme stačit na Monu Lisu, Hedín absolutně nemůže stačit na těch svých pět ženských, ale že je přit-om žárliivější než fena. Stále vyhrožo-val:

PROTIHRÁČ: Manželské svazky jsou pro mě posvátný!

TRAMP: A já byl nejmladší člen posád-ky! — Abych se z toho dostal se zdra-vou kůží, slíbil jsem čínskému kuchaři půl libry z platu, a taky mi pomohl. První si toho všimla kodaňská nevěstka.

PROTIHRÁČKA: To jsou mi móresy! Jak to, že ten nový nejí s ostatními? Jak to, že mu dávaš jídlo na zvláštním ta-líři? Je snad něco lepšího?! — Kuchař se podle úmluvy zazubil.

ZPĚVÁK: Jistota je jistota, on mít sylla.

TRAMP: A měl jsem pokoj.

PROTIHRÁČKA: Po čtyřiceti dnech se z moře vynořila Stolová hora a tramp šel za Hedínem.

TRAMP: Captain, ty čmuchalové z pří-stavní policie mě nesmí dostat. Ukryjte mě. Třeba ve strojovně. Můžete si nechat celou mzdu, až na půl libry pro kucha-ře.

PROTIHRÁČ: Oběhrál tě, co?

TRAMP: Ale ne...

PROTIHRÁČ: To se divím. Ale proč mu potom musíš dát prachy?

PROTIHRÁČKA: Musel vykopit pravdu.

PROTIHRÁČ (*se ohromně baví*): Bá! se mých pěti ženských! Vymyslel si sylla ... No tohle je u mě gentleman! Pro tebe udělám všechno a zadarmo. A co, zadarmo?! Ještě přidám půl libry pro kuchaře! Jinak ať mě sežere žralok! Sylla mít a nemít...

(*Hudba, všechno ve tmě, jen obraz Mony Lisy září.*)

PROTIHRÁČKA (*nynti velice prostě, lyric-ky, bez sentimentality*): Byla noc, když

veslovali ke břehu, nemravný Hedín zarputile žvýkal, mračil se a pak to z něho vyhrklo.

PROTIHRÁČ: Nevíš, kam jedeš, dej si ba-cha, tohle město je zkaženější než bib-lickej Babel...

PROTIHRÁČKA: Mluvíla z něho trpkost a lítost. Připlul do těchto míst jako sedmnáctiletý plavčík, ještě nasycený slovy švédského pastora — a zamiloval se. Kvůli ní opustil loď a zůstal v Kap-ském Městě.

PROTIHRÁČKA: Byla hnědá jako hlína na Hedinovic políčku v Lysviku a jmeno-vala se Hosianná.

ZPĚVÁK (*se tiše mazlí se slovem*): Hosianná...

PROTIHRÁČKA: Sedávali pod palmami a líbali se.

(*Hudba končí*)

PROTIHRÁČ (*suše*): Pak je někdo uviděl a udal.

PROTIHRÁČKA: Za zakázaný styk s oso-bou barevného původu odsoudili Hedína k pěti letům nucených prací v zlatých dolech. Teprve u soudu se dověděl, že porušil Immorality regulation.

ZPĚVÁK: Immorality regulation...?

PROTIHRÁČKA (*trpce*): Zákon o nemrav-nosti. — Když ho pustili, byl Hedín ne-mravný.

Hudba uzavírá — ukazuje se tabulka:

PŘESTÁVKA

DRUHÁ ČÁST

Na scéně všichni herci, Protihráčka s knihou LĚTAJÍCÍ TRAMP. ZÁPISKY. Ukáže se tabulka:

ČERNÁ ORCHIDEJ

PROTIHRÁČKA (*čte*): Kalhoty a nažehle-ný puky může mít někdy i tramp.

ZPĚVÁK: Fakt.

PROTIHRÁČKA: Koupil si je a hodil se do gala. Coudal po kavárnách a vysedá-val v biograftech.

TRAMP: Ošklivý odpočinek...

PROTIHRÁČKA: Přespával v opuštěné kůlně za městem. V hotelu by ho příliš snadno lapli poldové.

TRAMP: Ošklivý odpočinek. Na každém kroku mě v předměstích pronásledovala bída, až mi z toho bylo na nic. Černý středověk v bílém novověku. A navíc ty zprávy z rozhlasu:

PROTIHRÁČ: Rommel u El Alameinu!

PROTIHRÁČKA: Britové ustupují k Nilu!!

PROTIHRÁČ: Rusové vzdali Sevastopol!!!

PROTIHRÁČKA: Kdy dorazí Hitler do Palestiny???

PROTIHRÁČ: Hitler chce Kavkaz a olej!!

ZPĚVÁK: Heute Deutschland und morgen die ganze Welt!!!

VŠICHNI: Sieg Heil, Sieg Heil, Sieg Heil!!!

PROTIHRÁČKA: Teď bude Anglánům dobrý každý voják. A našim teprv.

TRAMP: Jde se na věc.

PROTIHRÁČKA: Vešel do nejbližšího obchodního domu, aby se připravil, nakoupil tornu, kloudné boty, přikrývky, a vyhlížel též něco pro útěchu duše. Padlo mu do oka něco mezi bandžem a guslemi. Srdce mu poskočilo, protože tramp bez brnkadla, to je jako nevěsta bez ženicha. Zkusil na to zabrnkat.

ZPĚVÁK: Ty Praho má, nad Vltavou...

PROTIHRÁČ (*přerušuje*): Čecháčku! Was machen sie hier? Kolegáčku!?

TRAMP: Byl to chlapík celý v bílém, v hubě doutník. Na první pohled žid. Mluvil a mluvil, pak mě naložil do bouráku a odvezl k sobě do nádherné vily. Na verandě uprostřed zahrady, která hýřila květy, jsem našel zázrak. Seděla tam jeho žena, tichá, křehoučká židovka, krásná jako černá orchidej. — A on kecal a kecal a kecal...

PROTIHRÁČ: Do armády chcete? Vykašlete se na to! Kdo vám co dá, když vás, nedejbůh, zraní? Nikdo! Aha!!! Nemá to smysl. Na světě platí: peníze jsou život, peníze jsou zdraví, peníze jsou průkazem bytí.

TRAMP: No...

PROTIHRÁČKA: Nezlobte se na Freddyho. Není zlý. Proti své trpké zkušenosti nic jiného nevidí. Míval chudák vysoko do žlabu. Na opravách pendlovek moc nevyděláte. Ale i tak jsme Hitlerovi vadili. Musel z rodného Bavorska utíkat do Vídně a pak do té vaší Prahy.

PROTIHRÁČ: Ach, ja — das goldene Prag.

PROTIHRÁČKA: Tam se nám dařilo celkem slušně.

PROTIHRÁČ: Was heisst celkem? Velmi slušně. A tady kolegáček je z Prahy, rád bych se revanšoval. Dobře nás přijali, dobře.

TRAMP: Já v té době už nebyl doma...

PROTIHRÁČ: Byl nebyl. Jste jednou Čech, tak nebuďte cimplrich. Pomůžu vám udělat se pro sebe. Do dvou let budete Herr Fabrikant. Kolik máte peněz?

TRAMP: Málo. Devět liber.

PROTIHRÁČ: Slyšíš ho, Mirjam? Pane, my jsme dorazili a měli v pase tři, povídám tři libry, a teď... Tady má běloch cenu zlata. Nelezte zpátky do Evropy a uvědomujte si, kdo jste. Evropa je prolezlá fašismem a rasismem, ale tady, tady vás udělám. — Hej, nalejt, kde jsi, mizero Jíme, nalejt!

TRAMP: A ten Jim byl černoch.

PROTIHRÁČ: Co je? Co se tak na mě díváte? No, černoch... Was soll ich machen? Víím, sakra, víím!! Ale copak za to mohu? I tady je rasismus — ale není proti židům, rozumíte?

TRAMP: Nerozumím.

PROTIHRÁČKA: Freddy, nepij tolik.

PROTIHRÁČ: Dobře, Mirjam, dobře...

PROTIHRÁČKA: Nemohl bys zítra promluvit s panem Novákem? To je váš konzul, víte. Známe se s ním. Snad něco pro vás udělá, když ho Freddy poprosí. Myslíš, že pomůže?

PROTIHRÁČ: Sicher, sicher... Když mu řeknu, že si to přeješ ty.

TRAMP: Pan konzul řekl, že mě pošle do Palestiny k pěšákům. O letcích a Anglii ani slyšet nechtěl. Ať si prý uvědomím, kdo jsem. Ale pas mi přece jen vystavil. Napsal jsem paní Mirjam a tomu jejímu Freddymu poděkování, popadl přikrývku, brnkadlo a vyrazil do ulic.

Pak jsem objevil v kapsičce plátěného saka zlaté náramkové hodinky. Na jejich zadní straně bylo vyryto:

PROTIHRÁČKA (ze tmy): Chudý žid je židem vždycky, bohatý někdy. Captown — 1942.

TRAMP: Ornament kolem nápisu byl exotický. Nejspíš ho ryl černoch.

Hudební závěr — tabulka:

OPICE RURU

TRAMP: Ejhle, bílý člověk, který nemá poněti, co je to vratipeň či čnělka!

ZPĚVÁK: Vy...?

TRAMP: Ejhle, běloch, který se vyzná v lanoví méně než kapitánův šimpanz Ruru!

TRAMP: Černý kapitán Balgogo mě přijal z odporu k bělochům. Nenáviděl je stejně silně jako svou vlastní tmavou pleť a své kudrnaté vlasy.

ZPĚVÁK: Proč jste k němu lezl? Vždyť jste měl pas?

TRAMP: V zátoce Saldanha bylo sice plno parníků, ale žádný pro mě. Všechny je mobilizovali pro britské občany. Zbyl mi jen černý kapitán Balgogo a jeho soukromá briga. Byla to poměrně zachovalá plachetnice o dvou stožárech. Vezla náklad dřeva a konzerv na portugalské Kapverdy. Měla tam dospět po zastávkách na osamělých ostrůvcích Svaté Heleny a pustém Asoncionu. Pro Balgoga jsem měl cenu bělocha, který klesl tak hluboko, že přijímá službu na negerské lodi. Hned druhý den se mi před námořníky začal posmívat:

PROTIHRÁČ: Ty bílej kokosovej mlíko, můj opiček Ruru víc rozum než bílej, a černej muž víc rozum než Ruru. Černej víc než bílej.

OSTATNÍ (skandují): Černej víc než bílej, černej víc než bílej...

TRAMP: Jižní vítr nám zpočátku přál. Skoro na chlup přesně na obratníku Kozoroha se s námi rozloučil poslední albatros. Vedro stoupalo, objevily se houfy létajících ryb. V noci se zdálo, že moře září. — Rovník...! Vzduch vlhký jako v prádelně, kde pracovala máma. Všechno je lepkavé. A potom tišina. Olejna-

té moře se ani nehne, briga se líně pohybuje na místě. Zkouška pevnosti nervů. A naši brigu míjejí parníky s bílými lidmi. Balgogo cupitá po palubě a rve si vztekle hřebenem vlasy. Tišina... vlhko... napjatý klid. A pak zaplácaly plachty. Zvedl se harmatan.

OSTATNÍ: Harmatan, harmatan, harmatan... Napřed černoši jen křičeli. Pak začali tančit — zvolna, důstojně, rytmičky. Všichni kolem šeredně lesklého obra z kmene Vagenia.

PROTIHRÁČ: Hej, ty! Kokosovej mlíko! Ty napnout stěhovka, všechno stěhovka...

TRAMP: I bez zlého úsměvu kapitána Balgoga jsem věděl, že je to pro jedince nadsádká námaha. Ale co dělat. Kapitán je kapitán a rozkaz je rozkaz. Lezl jsem po úponách do koše.

PROTIHRÁČKA: Vždyť se mu točí hlava...

TRAMP: Chci lítat, tak se přece neleknu! Páčil jsem lano ven z kladky... A zase ta hlava, sakra...

OSTATNÍ (zděšení)

PROTIHRÁČKA: Můj ty bože...

TRAMP: Ještě že plachetnice mají tolik lan. Stačil jsem se v letu zachytit nohou, visel jsem dobrých stopadesát yardů nad palubou. Ruru zaječel.

OSTATNÍ: Ruru, Ruru, Ruru...

TRAMP: Ruru — chlupatý blesk. Šplhal po úponách rychleji, než může lidské oko vnímat.

OSTATNÍ: Ruru hip. Ruru hip, Ruru ela hop!

TRAMP: A Ruru skočil! Lano se rozhoupalo. Jednou rukou jsem zůstal viset. Ale to mě už popad Ruru a vytáhl do vzporu. Zaklesnul jsem nohu a sjel po laně dolů.

OSTATNÍ: Ruru hip, Ruru hip, Ruru hip!

TRAMP: Ruru se otácel kolem Balgoga. Vtíral se; žádal odměnu.

PROTIHRÁČKA: Balgogo, dej oříšek... Ruru hip!

TRAMP: Nedal — jen se mračil. Věděl proč. Od toho dne se něco změnilo, stěna nepřátelství mezi mnou a posádkou se začínala bortit.

PROTIHRÁČKA: V noci tramp seděl a opíral se o čeleň. Hrál na svou drnkač-

ku. Černoši zpočátku dělali, že ho nevnímají. Ale sladké dřevo je přitahovalo. Přidávali se k němu po jednom. Každý měl něco: Frkačku, bubínek, foukací harmoniku, a nejmladší — nejmladší tvrdil muziku na prstech.

TRAMP: A pak poznali tu naši nejzamilovanější.

ZPĚVÁK:

Hluboko v zemi pod kořeny dubu
Zakopaná láhev, v ní ostrej džin
Ale ne k pití
Víc nežli lomcovák
Léta zavřenéj obr-džin

Půjdu tam s partou, vykopu tu láhev
Zakopanou láhev s džinem spoutaným
Votevřu zátku
A vypustím obra
Vylítne do světa rudej džin

A proto bacha
Žádnýho stracha
Načež a protože slyšte jak dál
Ten kdo se bojí
Za nic nestojí
Vyklidíte pro mne taneční sál

A válej pány jako sudy do hnoje,
do hnoje
Hádej, hádej, můžeš třikrát,
co to je, co to je
Jedno slovo, tuze známý
Po něm budou sami trampí válet pány

A kdyby mě pověsili na špagát,
na špagát
Nebudu z nich vyděsenej akorát,
akorát
Vodvážu se zase znovu
Tramp má zdravý ocelový srdce z kovu

A kdyby mě pověsili na provaz,
na provaz
Že jsem ještě pořád jako pro vodvaz,
pro vodvaz
Vo to více budu stále
Rozbíjet ty blbý láhve v tomhle sále

ZPĚVÁK: Jsem v láhvi. Já pracovat v zlatej doly Kilo Moto. A oni pak nezaplatit a říct: Ty černej Kongo...

PROTIHRÁČ: My všichni v láhvi... Balgogo nás zazátkovat. Ty, kokosovej mlíko, taky v láhvi. My černej v láhvi, ty bílej v láhvi.

ZPĚVÁK: Chci pryč z láhev. Teď já jít a Balgogo zabít.

TRAMP: Neblbni! Zabiješ jednoho a zavře tě do láhve druhéj.

PROTIHRÁČ: Yes, yes, my provést jináč. Až bejt na Kapverdách, my všichni utýct domů. Tam v pralese povídat o tomhle. Vstát a pak najednou dohromady: Beng!

ZPĚVÁK: Jedna láhev — beng.

PROTIHRÁČKA: Druhá láhev — beng.

PROTIHRÁČ: Třetí láhev — beng.

ZPĚVÁK: Celý Afrika — beng.

VŠICHNI: Beng — beng — beng.

Hudba dohrává, potom tabulka:

MON DIEU, MON DIEU

TRAMP: Vyskočili z láhve kapitána Balgoga v Porto Brai na Svatojakubském ostrově. Podařilo se jim to lépe než mně, aspoň doufám. — Nějaký ten den jsem musel čekat na motorovou kocábku, která obstarávala spojení s nedalekým africkým pobřežím.

PROTIHRÁČKA: A pak smaragdově modrý oceán, zpěněné hřebeny příboje a konečně fantastické útesy Zeleného mysu. Francouzský Dakar!

TRAMP: Prima!

PROTIHRÁČKA: Prima? Pomalu, pomalu!

TRAMP (*ji nechce brát na vědomí*): Přistav se leskne zpocenými zády senegalských nosičů, řve ústy bílých důstojníků. Tohle bude moje poslední štace!

PROTIHRÁČKA: Myslíš?

TRAMP (*trucuje*): A bude! Zajdu rovnou na první policejní stanici.

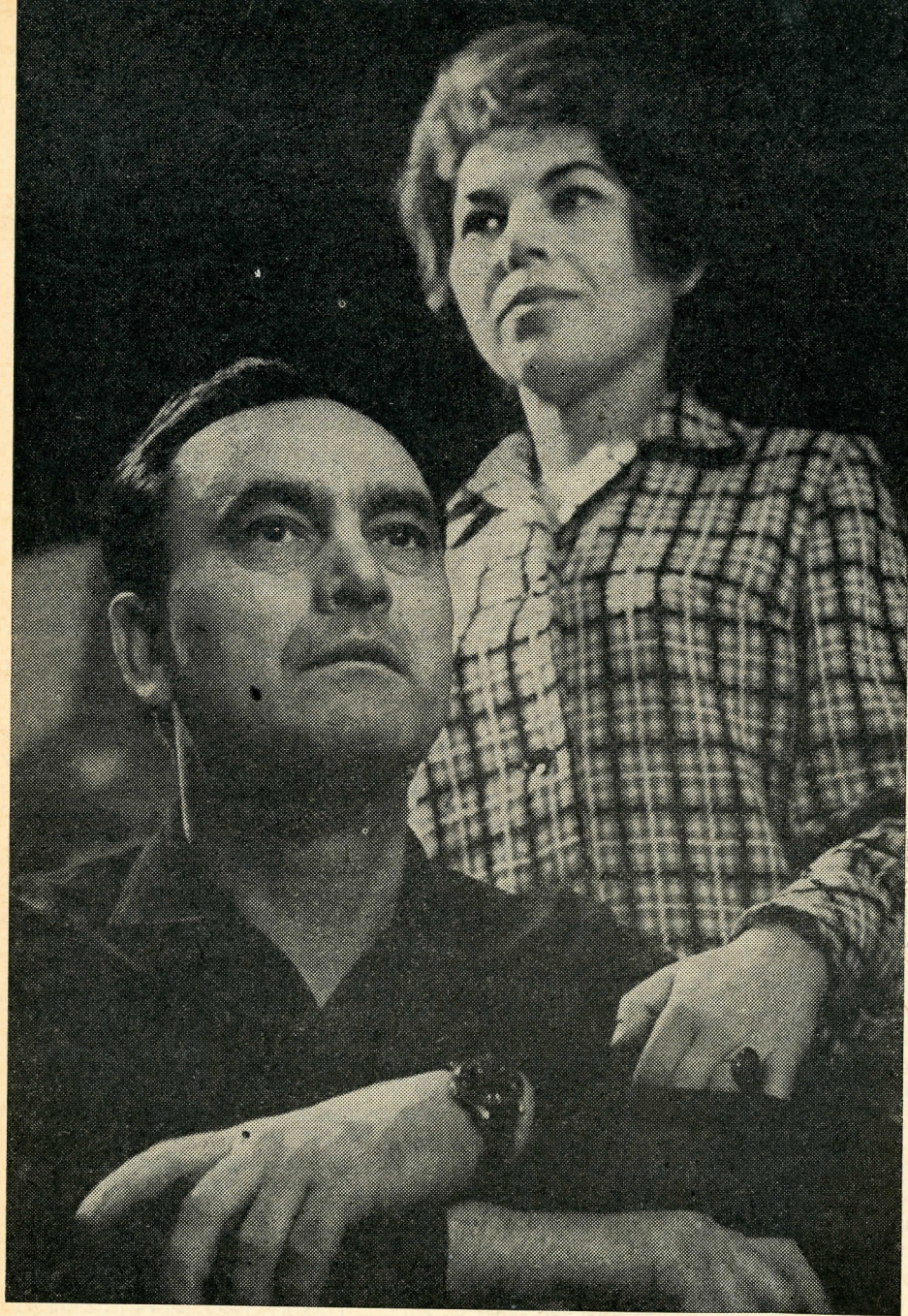
PROTIHRÁČKA: Zavřou tě, šerife!

TRAMP: Mne? Mám přece pas. Československý pas!

PROTIHRÁČKA: Právě že československý!

TRAMP: Ticho! — Šel jsem na první policejní stanici. Bon jour, mon officier. Ici mon passport. Doufám, že mě brzy odstavíte.

PROTIHRÁČ: Tchecoslovaque?



B. Šeda a D. Drašarová v Martincově a Friedrichově Létajícím trampovi, kterého uvedl v režii Václava Tomšovského USMV. Foto Labík

TRAMP: Oui, mon officier.

PROTIHRÁČ *(zle)*: Mondieu... tchêco-slovaque, čemu vděčím za vaši visite?

TRAMP: Hádejte! Chci à l'Angleterre k našim letcům. Avion, avion... Házet bošům pumy na hlavy. Boš — káput!

PROTIHRÁČ *(začne řvát)*: A l'Angleterre? Cochon bolchevique! Ici vládne maréchal Filip Pétain! Jste zatčen.

TRAMP: A sakra!

PROTIHRÁČKA: Vidíš!

TRAMP: Ale proč?

PROTIHRÁČKA: Nemudruj a dělej něco, nebo se z téhle kaše nedostaneš. Předají tě Němcům. To smrdí koncentrákem. — Tak ksakru, dělej něco. Podívej se, teď sundává mon officier přilbu, jedinou ochranu své zpoceně pleše.

TRAMP: Blbec. Před zatčeným!

PROTIHRÁČKA: Dělej něco! Podívej se, jak ta pleš svůdně svítí!

TRAMP: Rozmáchl jsem se. černošskou drnkačkou...

(Hudba udeří.)

PROTIHRÁČ *(zaúpí)*: Madelaine...

TRAMP: A pryč!

PROTIHRÁČKA: Pozor! Ne moc daleko! — Tady... cisterny. Vlez do jedné z nich.

TRAMP: Cisterny s palmovým olejem. Brrr!

PROTIHRÁČKA: Rychle! Víko nech otevřené, abys mohl dýchat.

TRAMP: Správně. A navíc to odvrátí podezření! A to už venku cvakaly boty...

(Hudba)

PROTIHRÁČKA: A ticho. Dlouho ticho.

TRAMP: Dřepěl jsem v olejové kaši a lalpal po dusném vzduchu.

PROTIHRÁČKA: A venku cvakaly boty...

PROTIHRÁČ: Prohledat cisterny! Vite... vite...!

(Hudba)

ZPĚVÁK *(tiše)*: Tranquille... sed, přijdu v noci!

PROTIHRÁČKA: Francouzský voják Jean přišel k večeru. Vyvedl trampa k přístavu, seděli za městem a hltali smažené rybičky. Francouzský voják a český tramp. A Petit Jean vypravoval trampovi o francouzské bídě. S poraženým

národem je vždycky zle. Po pádu Paříže vznikl na jihu Francie takzvaný samostatný stát. Jeho hlavou byl staříčkový zrádce maršál Filip Pétain. Jako u nás dr. Hácha. Rozdal Němcům i to, co ani nežádali. A tak se stalo, že ve francouzském Dakaru Petit Jean a jeho kamarádi — za zády pistole pétainovských důstojníků — pálili do osvoboditelů, do svobodných Francouzů, kteří včas utekli do Anglie.

TRAMP: A byl to vůbec Babel, ještě divočejší než Captown. Američané, kteří byli ve válce s německými fašouny, měli ve Vichy u dědečka Pétaina své diplomatické šašky. No, seděli prostě na dvou židlích. A tady v Dakaru měli různé obchodní společnosti. Zatápěli si v kamnech už teď ve válce, aby si hned po jejím konci mohli v těchhle místech vařit vlastní polívčičku. — Že by mi pomohli, co říkáš, Jeane?

ZPĚVÁK: Zkusil bych to u nějakých těžařů. Tyhle společnosti mají prachy, vlastní letadla, všechno... Ale musel bys to na ně nějak zaválet.

TRAMP: No, to bych snad sved'.

Hudba dokončuje — tabulka:

VELKÝ BLUFF

PROTIHRÁČKA *(telefonuje)*: Hallo... American GOLD LIMITED... yes... Basilej... Basel... Bas e l. I spell: B — arry — A — dam, S — weethart, E — llen. L — ife... Basel... yes, Basel. Okey, finished.

TRAMP: Halo, darling, je tu boss?

PROTIHRÁČKA *(ledově odmítá)*: Please...?

TRAMP: Sem s ním! A hned potom turka, dvojitého smřáka.

PROTIHRÁČKA *(sebejistě)*: Beg your pardon...?

TRAMP: Rychle, kotě, hurry up, darling... A nebuď zvědavá, jinak brzy ze-stárneš a nedostaneš se do Hollywoodu.

PROTIHRÁČKA *(zmateně)*: Please, sir...

TRAMP *(se chechtá)*: První kolo je moje. Ta vám odcupitala do zadní části bungalů...! Skoro jsem litoval, že na ni nemám víc času. — Pořádně jsem se

rozhlédl... Na adrese dopisu, který sekretářka právě zapečetila, bylo napsáno: Banka pro mezinárodní platby, Basilej. — Hele, adresář!

PROTIHRÁČKA (*podává mu tlustou knihu*):

TRAMP (*listuje v ní*): Fuller... Fume... Fumeton... Funkelberg... A podívejme se: Karl Heinz Schröder, baron von Köln am Rhein — a vedle připsáno Thomas Pittric, director, New York... Sakra, kartel! A mezi stranami, které mezi sebou válčí! Pěkné svinstvo!

PROTIHRÁČKA (*zve Trampa dále*): Please, come in...

TRAMP: No počkejte, milánkově!

PROTIHRÁČKA (*nerozumí*): Please?

TRAMP: Okey!

PROTIHRÁČKA (*nyní civilně vypravuje, má z toho legraci*): A vešel k bossovi. Za hliníkovým stolem seděl major s tvářičkou albína a zamračeně si ho přes brýle prohlížel. Bodejt. Proč by měl mít důvěru k chlapovi, který měl na sobě námořnické plátáky a rozedranou košili. Všechno nasáklé palmovým olejem. — Major zavrčel:

PROTIHRÁČ: What do you want?

TRAMP: Hallo, boy! Jak vám rostou šnečci?

PROTIHRÁČ: ... Eh...?

PROTIHRÁČKA: A tramp sebou plácl do lehátka a rozkošnický rozvalil kostru. Mlčky si nalil whisky a vyplivl ji na dřevěnou podlahu. Dokumenty mám československý. O. K.? Momentálně jsem nahý Čech. Víc vás nemusí zajímat.

PROTIHRÁČ (*hrozivě*): Eh...

PROTIHRÁČKA: Major se nedůvěřivě nadzvedl... Jeho pitomý pohled padl na trampovy zlaté hodinky.

TRAMP: Počkej, na to tě dostanu! Paní Mirjam, žehnám vám za ty hodinky.

PROTIHRÁČKA: Odepnul je a ukázal mu český nápis na druhé straně. Ukazovákem tajemně mířil na černošský ornament.

PROTIHRÁČ (*pitomě, nejistě*): Eh!...

TRAMP (*vyrazí k útoku*): Legitimujte se, díblíku!!

PROTIHRÁČ (*polekaně*): Eh...

PROTIHRÁČKA (*potlačený smích*): Major skutečně podal trampovi svou legitimaci. Tramp vzal lupu, která ležela mezi kusy hornin na majorově stole, a zkoumal předělejší pravý horní okraj americké legitimace.

PROTIHRÁČ (*prosebně*): Eh... please... eh...

TRAMP: Okey... Tak, a teď si piš, hošane. Za prvý: Mr. Pittric, first National Bank and so on. Ty kudrlinky znáš sám. Text: čtyři bonanzy, 22 karátů, naleziště Kilo Moto. Máš?

PROTIHRÁČ (*úplně zkrotlý*): Eeh — yes — eh.

TRAMP: No, proto! Totéž Schröderovi přes Basilej, totéž Bank of England a Funkelbergovi. Máš?

PROTIHRÁČ: Eh... yes... eh.

TRAMP: Tak. Zašifrovat a podepsat jménem... Oskar! Jasný?

PROTIHRÁČ: Eh... yes, sir — eh...

TRAMP: Za druhý! Musím zítra vypadnout do Anglie, mám tam... ale to tě už nemusí zajímat. Potřebuju řádný ohoz, jídlo, pití, kouření a letadlo. Ať to všechno klope!

PROTIHRÁČ (*úplně oddělaný*): Eh — yes — sir — eh.

PROTIHRÁČKA: Večer, když se tramp pořádně vyspal a oblékl do těch nových šatů, viděl majora oknem. Seděl a zkoumal lupou pravý horní okraj své legitimace.

Hudba a tabulka:

LETĚT - LETĚT - LETĚT

PROTIHRÁČ (*občas pohlédne do knihy s nápisem Létající tramp*): Liberator, který k vůli trampovi přistál v Dakaru, se blýskal novotou. V jeho šesti kulometných hnízdech byla jistota, stejně jako v prvotřídních šatech amerického stíhu. Nad Gibraltarem se k americkému letadlu přidaly dvě americké stíhačky a provedly trampa Biskajským zálivem. Nad anglickou pevninou museli chvíli kroužit, než jim povolili přistání. A to se právě vracely svazy bombardérů z nočního náletu nad Němec-

kem. Na jednom z těch lancasterů byla namalována postavička Švejka.

TRAMP: Naši kluci! Když to teď na letišti nepraskne, budu co nevidět mezi nima.

PROTIHRÁČKA: Anglickému rotmistrovi, který otevřel dvířka trupu, ukázal tramp zapečetěnou obálku, kterou mu dali v Dakaru k laskavému doručení. Poddůstojník vypnul prsa před americkou pečeti, odklusal a vrátil se na stupátku černé limusiny.

ZPĚVÁK: Please, sire?

TRAMP: Ten Downing Street.

ZPĚVÁK (*s obdivem*): ÓÓÓÓhh.

PROTIHRÁČKA: A tak vystoupil tramp po cestě delší jedenácti měsíců přímo před budovou anglické vlády. Nedalo mu mnoho práce vypídit, kde je československé ministerstvo národní obrany. U brány stál voják. Na čepici měl pravého českého lvíčka.

ZPĚVÁK: Musíte přijít v pondělí.

TRAMP (*udiven*): V pondělí...?

ZPĚVÁK: Dyť je sobota. Odjeli na víkend.

TRAMP: Na víkend? Ale vždyť je válka...

ZPĚVÁK: Válka je válka a víkend je víkend. Před pondělkem tu nikdo nebude.

TRAMP: A co se mnou do té doby?

ZPĚVÁK: Když chcete někam, kde je to nůbl, tak bych doporučil Národní klub. Kdyby to mělo být něco lacinějšího, tak Československý vojenský domov, jenže tam je to trochu rudé.

PROTIHRÁČKA: Uvítal ho chlapík už v letech.

PROTIHRÁČ: Já su tata Kotas. Svačina je ešče na stole. Spat můžeš na dvojce.

TRAMP: Děkuju.

PROTIHRÁČKA: A šel nahoru. Zády k němu stál proti oknu vojáček v battle dressu, zřejmě pouhý pěšák a žádný letec. Koukal se do zrcátka, zavěšeného na klice. Tramp se začal vytahovat:

TRAMP: Zdravím tvá kuří oka, bačkoraři.

PROTIHRÁČKA: Vojáček se obrátil...

TRAMP: Lojza! Bartošovic Lojza...

PROTIHRÁČ: Šerif Hugo!!

PROTIHRÁČKA (*do tmy*): A tramp povídal a povídal...

(*Světlo — spíš pološero*)

PROTIHRÁČ: Pane jó. To sis teda pěkně zatrampoval!

TRAMP: A co ty, Lojziku? Co bylo s tebou?

PROTIHRÁČ: Ale nic... Zejtra ti koupím nový ešus. Takovej pech sem měl, viš. Ten tvůj mi rozstříleli u Madridu.

TRAMP (*s úctou*): U Madridu...?

PROTIHRÁČ: Škoda, byl to ještě docela zachovalej ešusek.

TRAMP: Tak jó... A teď...? Sloužíš u...

PROTIHRÁČ: Bačkorářů! Jen to vyslov. Za moc to nestojí u pozemní armády, páni na ministerstvu nechtějí, aby něco dělala. Spíš má být symbolická.

TRAMP: Symbolická...?

PROTIHRÁČ (*vzdychne*): No jó... Ale s letcema je to jinačí. Ti se opravdu rvou, jenže já na tuhle zbraň nemám původ. Ale tebe by možná vzali, máš aspoň průmyslovku. Tak aby ti to vyšlo. Ať je z tebe létající tramp!

(*Hudba*)

PROTIHRÁČKA: V pondělí sepsali s trampem na ministerstvu dlouhý protokol. Musel sesmolit životopis, kde všude byl, a vyplnit spoustu dotazníků. Pak ho poslali k doktorovi.

PROTIHRÁČ: Tak vy chcete k letcům, kamaráde?

TRAMP (*v pozoru*): Ano, pane podplukovníku!

PROTIHRÁČ: Vaše paní matka je, jak tady čtu, pradelna.

TRAMP: Ano, pane podplukovníku!

PROTIHRÁČ: Hm... Tak co tady ještě máme...? Spalnice, no to by nevadilo... Plané neštovice... to by taky šlo... ale, ale, copak je tohle? Malárie... Jó, můj milej, když jste měl malárii, tak velice lituju. Do letadla vás s ní pustit nemohu. Nesmím. To víte, Angličané jsou na tyhle zdravotní podmínky přísní. Je mi skutečně líto.

PROTIHRÁČKA: Byla to pilulka horčí než chinin.



Na Labíkově snímku Bohumil Šeda

TRAMP (*unaveně*): Tak mě aspoň doporučte k pozemní letecké službě.

PROTIHRÁČ: Hm... Tak vy jste byl tramp?

TRAMP: Ano, pane podplukovníku.

PROTIHRÁČ: A já zase skautoval. Rozumím vám, krajaně, jsme přece všichni Češi. No ne? Udělám pro vás, co bude v mých silách. Na mne se můžete spolehnout.

TRAMP (*si oddechne*): A bylo to!

PROTIHRÁČKA: Bylo...?

TRAMP: Bodejt ne! Spadl mi kámen se srdce. Tak přece nebudu jen symbolickým vojákem. Protože takový voják... protože takový voják... protože takový voják...

(Poslední tři slova opakuje jako gramofon, který se zadrhl. Světla hasnou, jen Protihráčka jde v kuželu světla dopředu, v ruce má knihu)

PROTIHRÁČKA: Tady končí zápisky. *(Protihráčka zavře knihu a jde ještě krok dopředu)* Po válce je přivezl do Prahy desátník Alois Bartoš. Stařenka, které je měl odevzdat, už nežila. Později se objevily stářím zažloutlé archivní

spisy a v nich lístek, psaný lékařem-podplukovníkem:

PROTIHRÁČ (*ze tmy*): Lékařský posudek: Nedoporučuji svěřovat Hugo Rothovi jakoukoliv práci u leteckých sil, a to i pozemních. Je to osobnost psychopatická se sklonem k tuláctví. Neodvážuji se kategoricky a se vši jistotou tvrdit, že jeho ahasverismus je podmíněn jeho židovským původem. Snad by se hodil jako sluha do důstojnické jídelny. — Podepsán: podplukovník zdravotní služby MUDr.... podpis nečitelný.

PROTIHRÁČKA: A tak tedy tramp vlastněcky vymýval kotle, škrabal brambory a doléval do benzínových vaříčů šťávu.

PROTIHRÁČ: Na letišti jsme ho měli rádi. Opravoval nám hodinky. Měl dva zvláštní city: pro kolečka a pro struny. Jenom nerad chodil pěšky.

PROTIHRÁČKA: A nikdy nevyletěl?

PROTIHRÁČ: Ale jó — jednou. Zrovna se tahal s barelem benzínu, někdo nešikovně zahodil vajgla a tramp vyletěl do vzduchu. Taková smůla — v šest večer po válce.

K o n e c



... Z PLAMENE

Když někdo sebe ztotožní s věcí, je to chvályhodné.

Když někdo ztotožní věc se sebou, je to politováníhodné.

Dosud nevyřešený zůstává problém, jak hmotně zainteresovat poctivost.

Rozhodující pro nás je poznání, že
rozhodující pro nás je praxe.

(Vladimír Soukup)

SOSNA

Trampská píseň

Hudba i text: Vl. E. Fořt

Tempo di Tango



1. Na stráni, tak o-pu-štěná, stá-la stará sosna, když jsem já tam
 2. Mrtvá je ta stará sosna, vichřice ji stála, pahýl jen už
 pod ní ležel, zpí-vala mi do sna, sa-ma už dáv-no stá-la,
 ně-mý stojí, kde vždy o-na stá-la, na nás bledá noc ký-vá,
 jenom si vítr sní hrál, ka-ma-rá-da snad též měla, člověk jí ho
 pá-ra le-há na fič-ku a já sám tu smutný stojím, zpívám pís-nič-
 vzal: Můj starý brachu, tebe noc už skryje, zpívej mi
 ku:
 chvílku svo-je melo-di-e, my dva jsme staří a to zname-
 ná, že na-še srd-ce jsou už zlome-ná.



... Z PLAMENE

NUMISMATIKA

Páni mincmistři
 jen si přiznejme
 kolikrát jsme zkoušeli
 pravost mince
 skousnutím
 mezi falešnými zuby

SMRT PARTYZÁNA

Smrt partyzána je trojí:
 buď v boji
 nebo normální
 nebo GARDEN PARTYzánství

(R. Křestan)

ZUZANA

Americká lidová píseň

Český text: Josef Škvorecký

Živě D A7

Přicházím až z A- la- ba- my se svým bandžem sám a sám, a teď

D A7 D G

jdu do Loui- si- a- ny na- vští- vit svou mi- lou tam. Ó Zu - za- no, Zu-

D A7 D A7 D

za- no mám tě rád. Přicházím z té velké dálky k vám, na bandžo bu- du hrát.

Slunce praží, z nebe hromy hřmí,
můj cíl je dalekej,
jenže láska má mě provází,
Zuzano, neplakej!

Zuzana se z okna vykloní
a šátkem zamává,
vzdychne, slzu z oka uroní,
ach, neplač, lásko má!

Refrén

Včera v noci měl jsem krásnej sen
a teď ho povím vám,
zpíval jsem Zuzaně pod oknem:
Zuzano, rád tě mám.

Refrén

Refrén

VYSTŘIŽENO

SOUČASNĚ HRY HRÁT I PSÁT
může anglický herec Peter Rose,
který v představení nazvaném
Nepřátelský svědek hraje
těsnopisného soudního zpravodaje.
Sedmdesát minut, kdy je Rose na jevišti,
neřekne ani jedno jediné slovo,
takže od listopadu minulého roku
mohl během představení této hry napsat šest povídek
a jednu hru o třech dějstvích.

(Podle New York Herald Tribune, 25. 2.)

PÍSNÍČKY BEZ NOT

KDE JE TVŮJ PLÁČ ?

Hudba: Zdeněk Marat, slova: Zdeněk Borovec

Kde je tvůj pláč?
Tys mi ho vzal.
Kde je tvůj smích?
Neptej se dál.
Jak sloupy dlouhých tratí,
jež splynou s oblohou,
mé oči v tvých se tratí
a zpět už nemohou.

Kde je tvůj pláč?
Proč se mne ptáš?
A co tvůj smích?
Na rtech jej máš.
Co bylo mé, už není,
a přec mi nezbyvá,
ty hvězdo mého snění,
ty hvězdo zářivá,
i můj pláč, i můj smích
utonul navždy v ústech tvých.

Jsi rosa, která svaží
a znovu vzkřísí květ.
Jsi dotykem mých paží
jsi ozvěnou mých vět.

Kde je tvůj pláč?

Kde je tvůj pláč?

Já ti ho vzal.
Kde je tvůj smích?

Kde je tvůj smích?

Neptej se dál.

Spím s tebou v spánku tichém,
i kdybych
neusnul,
já tvým se směju smíchem
a pláču tvoji sůl,
v očích tvých, v očích tvých,
jenom v nich je můj pláč a smích.

OSADO, NA SHLEDANOU

{ Trampská písnička z televizních „Písniček na zítřka“ }

Hudba: Bedřich Nikodem, slova: Oldřich Sova

Jede, jede vlak,
„expres sázavák“,
s kytarou, se stanem
do naší osady putujem.
K nám na osadu
vezem náladu,
tam jen tak bezděky
žijeme volné dny u řeky.

Lampy když rozsvítí za soumraku
nad hlavou Veliký vůz,
sejde se osada k táboráku
zpívat si hot nebo blues.

Melodie zní,
a s tou poslední
dobrou noc můžem přát,
končí den, s náladou jdeme spát.

Ráno když zamává nám na pozdrav
slunečních paprsků svět,
v náruč svou volá nás řeka a splav,
nemůže snad lépe být.

Domů jede vlak,
starý sázavák,
s náladou jedem tmou,
osado, na brzkou shledanou,
osado, na brzkou
shledanou!



PŘICHÁZÍ VEČER K PASTVINÁM

(Pomalý fox z filmu Prázdniny s Minkou)

Hudba: Vlastimil Hála, slova: Zdeněk Borovec

Přichází večer k pastvinám,
můj koník v ohradě už dřímá,
i já se k spánku chystat začínám,
však vím, už je čas.

Pod hvězdným nebem usínám
a stádo před očima mýma.
Už přišel tichý večer k pastvinám
je mír kolem nás.

ZLATÉ STŘEVÍČKY

(Americká lidová kovbojská píseň)

Český text: Vilda Dubský

Moje střevíčky jsou jako ze zlata,
když je mám, připadám si hrozně bohatá.
Ty si vezmu jen v onen slavný den,
až si sednem do kočáru ty a já.

Moje bílé šaty celé z hedvábí,
ty naráz všechny lidi kolem přivábí.
Budou v onen den zářit tobě jen,
až si sednem do kočáru ty a já.

- Ach, jsou samé zlato, ach, ty stojíš za to,
- zlaté střevíčky na nohou, ty tolik krásné jsou.
- Jak se pěkně třpytí, jak se zlatem svítí,
- když ty střevíčky pěkně jdou tou zlatou uličkou.

Na své staré benžo nemám vůbec čas,
je to dávno, co ztratilo svůj zlatý hlas.
V onen slavný den bude nalezen,
až si sednem do kočáru ty a já.

Moje sestra Luce a mladší bratr Ben
budou krásní v těch černých šatech v onen den.
Ale nejvíce zlaté střevíce,
až si sednem do kočáru ty a já.

(*Refr.*)

Potom řeknu: „Sbohem, děti, musím jít,
odcházím tam, kde věčně září slunce svít.“
Sen je vyplněn, přišel onen den,
kdy si sednem do kočáru ty a já.

Všichni lidé budou mi hned závidět
zlaté střevíčky i zlatých šestnáct let.
Budu bohatá, celá ze zlata,
až si sednem do kočáru ty a já.

(*Refr.*)

JARO V ULICI

Valčíková píseň

Hudba: Mojmír Zedník / Text: Jaroslav Vedral

Valček

F C7 Fmaj7 Ami Bb Gmi7

Při-lé-tl or-chestr ptá - čků spísničkou vður na náš

Fb D7 Gmi C7 Gmi7 C7 F

dvůr, - di-ri-gent kos v černém frá - čku kla-ní se

G7 Gmi7 C7 F C7 Fmaj7 Ami

jak tru-ba-dúr. Pře-hrá-li svou par-ti - tu - ru,

Bb Gmi7 Bb6 D7 F Fdim F Cmi6

každý hlas u-jis-til nás, když vzlétli spísnič-kou

D7 G7 C7 Cmi C7 F

vzhů - ru : ja-ro je v u-li-ci zas.

TENKRÁT

Rock-waltz

Hudba: Dalibor Basler / Text: Vladimír Rohlena

Volněji

D Hmi G D F#mi

Tenkrát, tenkrát voněl čas, velkou touhou

G D H Emi7 A7 D Hmi G D Hmi

o-kou-zlil nás. Tenkrát, tenkrát voněl čas, a já

Emi7 D A7 F# Hmi F# Hmi

nevím, proč ml-če-las! A ro-ky da-ly se v zá-vrát-ný let,

A D E7 A G# A7 D Hmi G D

vraťte se k nám dvěma, vraťte se zpět. Tenkrát, tenkrát voněl vřes.

F#mi G D H7 Emi A7 D Hmi G D
 A já hledám, dál hledám dnes. Tenkrát, tenkrát voněl čas,
 Hmi Emi D C#dim D Emi7 D (G7)(D)
 a jak koně, bílé koně běžel kolem nás.

© PANTON, Praha-Bratislava, 1964

Hanzlův snímek z premiéry nové kabaretní hry Jindřicha Brabce, kterou uvedl brandýský soubor Saturn



Kočky

Po perle napravo nalevo
rozdáno po přímce nad sebou.
Jak dým v pavoučí
roztátá kapička
slzy co nezebou.

Sametu tapky
prošly se po proutí
to jara první šlapička
jak rána křik kohoutí.

Přes cestu kočička.

Jan Zelenka

Prodělala automobilovou havárii.
Leží teď v tichu ambulance
celá pokrytá sádrovými obvazy,
jen chodidlo zůstalo obnaženo.
Sedím u postele a pod vrstvou sádry
hledám očima její trup,
hlavu, ruce,
jak jsem je znal.
Spí a já ji nechci budit.
Spí spánkem, ve kterém se hojí rány
a srůstají kosti.
Sedím tiše, trpělivě u postele
a odháním jí s chodidla mouchy.

Bohdan Kříbek

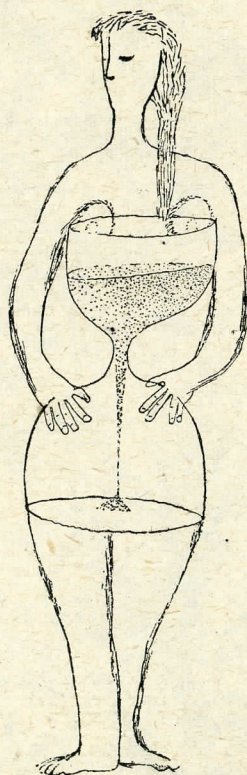
Jak ošetřit jabloň na jaře

Nadávej
celou cestu domů
nadávej
Potácivému hnutí mízy
v divokém klenutí
a hlíně —
vyvolavače deště

Proklej pletiva
a čímkoli házej
po chromosomech
Znovu a znovu
blátivou neochotu rýče
posílej ke všem čertům

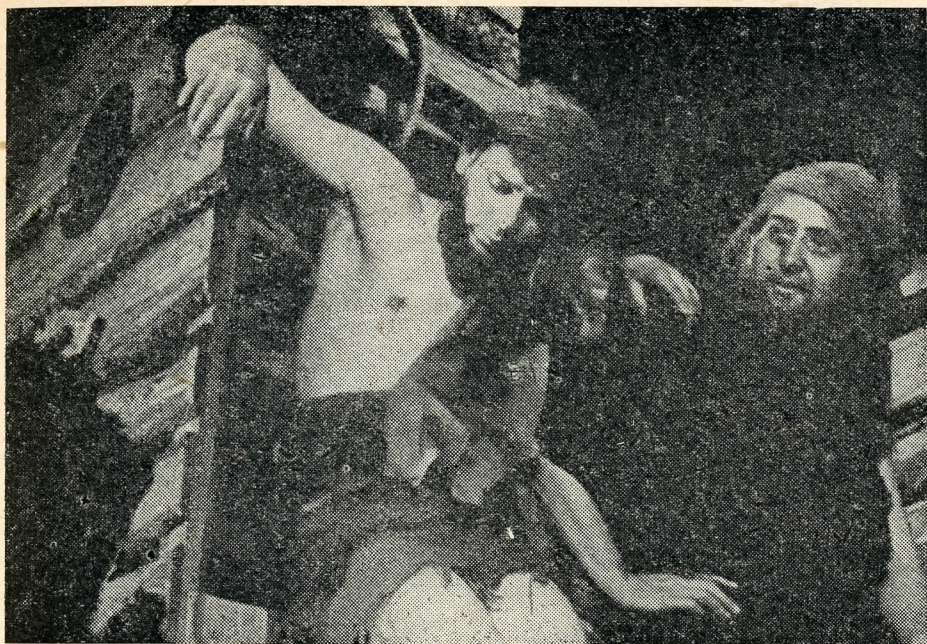
— Neubude —

Ale na odchodnou
nejlepší kabát
zapomeň na jabloni
Za nocí v zahradách
obcházejí mrazy



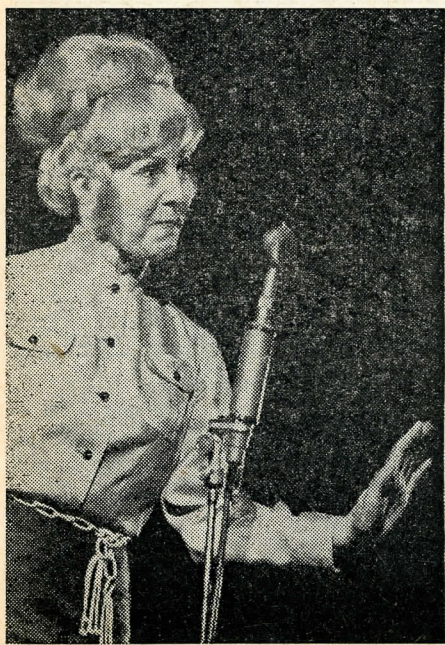
Jiří Jirásek





VEČERNÍ BRNO

Satirické divadlo Večerní Brno uvedlo v režii Evžena Sokolovského hru Vladimíra Fuxe a Augustina Kneifla... alias Odyssea. Foto O. Rybák



LÁSKA

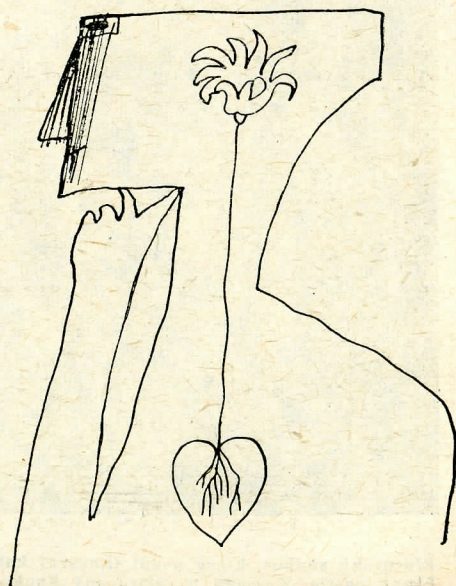
Píseň ze hry Večerního Brna Ó tempora, 6 mores

Hudba: Ladislav Štanc1 / Text: Jiří Flíček

Animato
Cmaj7 C6 Cmaj7 C6 Cmaj7 C6

Střel-ni-ci po-do-bá se lás-ka,
Cmaj7 C6 Cmaj7 C6 D^bmaj7 D^b6 D^bmaj7 D^b6
do terčů se střílí za ha-líř. Na tvářích cílů rudne maska,
D^bmaj7 D^b6 D^bmaj7 D^b6 D^bmaj7 D6 Dmaj7 D6
slunce sekreslí nata-líř. Je každá láska z porce-lá-nu,
Dmaj7 D6 Dmaj7 D6 *Rubato* E^b7 A^b6
je-di-ný brok ji rozme-tá, je ji-ná večer, ji-ná krá-nu,
D^b7 *ritardando* C7 *Waltz (Moderato)* F Ami
vždycky je ale do svě-ta! Ne-ži-je Ró-me-o,
Gmi7 C7 Fmaj7 Dmi7 Gmi7 C7
ne-ži-je Jú-li-e. Pro lás-ku sotva dnes někdo se za-bi-je.
F B^bmi7 F Ami Gmi7 C7
Proč taky, ži-vo-te, o krk ti u-klá-dat, když v každé mi-nu-tě
F F B^b B^bmi F Ami
mů-žeš mít zno-vu rád! Proč taky, ži-vo-te, o krk ti u-klá-dat,
Gmi7 C7 F G7 *Animato* Cmaj7 C6
když v každé mi-nu-tě mů-žeš mít rád!
Cmaj7 C6 Cmaj7 C6 Cmaj7 C6 Cmaj7 C6
Kdo jednou lásce na lep sedne, slyšet chce o ní pohád-ky.
D^bmaj7 D^b6 D^bmaj7 D^b6 D^bmaj7 D^b6 D^bmaj7 D^b6
Nikdo se neptá proč pak bledne a kdo ji ta-há za drát-ky.

Dmaj7 D6 Dmaj7 D6 Dmaj7 D6 Dmaj7 D6
 Hlavně když střelec dobře mí - ří a trefí na počká-ní střed.
Rubato Eb7 Ab6 Db7 ritardando C7
 Dneska se láska sotva smí - ří jo, předem stuctem pěkných vět!
Waltz (Moderato) F Ami Gmi7 C7 Fmaj7 Dmi7
 Ne-ži-je Ró-me-o, ne-ži-je Jú-li-e. Pro lásku sotva dnes
Gmi7 C7 F Bbm7 F Ami
 někdo se za-bi-je. Proč ta-ké, ži-vo-te, o krk ti u-klá-dat,
Gmi7 C7 F F Bb Bbm7
 když v každé mi-nu-tě můžeš mít zno-vu rád. Proč ta-ké, ži-vo-te,
F Ami Gmi7 C7 F F6
 o krk ti u-klá-dat, když v každé mi-nu-tě můžeš mít rád...



repertoár malé scény

Vydává ministerstvo
školství a kultury
v nakladatelství
Orbis, n. p.,
Praha 2, Vinohradská 48

Redakce
Repertoáru malé scény
a Amatérské scény:

Jiří Beneš
(vedoucí redaktor),
Pavel Bošek,
Marie Vašínková,
Jaroslav Vedral

Grafická úprava:
Miloslav Fulín

Technická redaktorka:
Jana Zubíková

Redakční kruh:

Pavel Fiala,
Vladimír Fux,
Miloš Hercík,
Jiří Chlíbec,
Miroslav Kovářík,
Vladislav Stanovský,
Josef Škvorecký,
Ivan Verner,
Ivan Vyskočil

Adresa redakce:
Praha 1, Vinohradská 3;
telefon 221054

Tiskne Knihtisk, n. p.,
provoz 2,

Praha 2, Slezská 13

Rozšiřuje PNS,

o předplatném informuje
a objednávky přijímá
každá pošta i doručovatelé;
objednávky do zahraničí

vyřizuje PNS,
ústřední expedice tisku,
odd. vývoz tisku,

Praha 1, Jindřišská 14

Vychází měsíčně;

cena výtisku 2,50 Kčs

Toto číslo
bylo tiskárně odevzdáno
17. dubna

© Orbis, 1965

F-14*50323

Právo k provozování
uveřejněných textů zadává
Československé divadelní
a literární jednatelství,
Praha 2, Vyšehradská 28;
autorská práva autorů
hudebních skladeb chrání
Ochranný svaz autorský,
Praha 6, Čs. armády 20

Přerovský soubor, který uvedl literární kabaret Nedo-
hraná partie, napsaný a režirovaný Radkem Hlavson,
získal na VIII. festivalu malých jevištních forem
souborů letectva hlavní cenu

SCHODY DO ŇEBE

Nejúspěšnější písnička rozhlasového pořadu
12 na houpačce

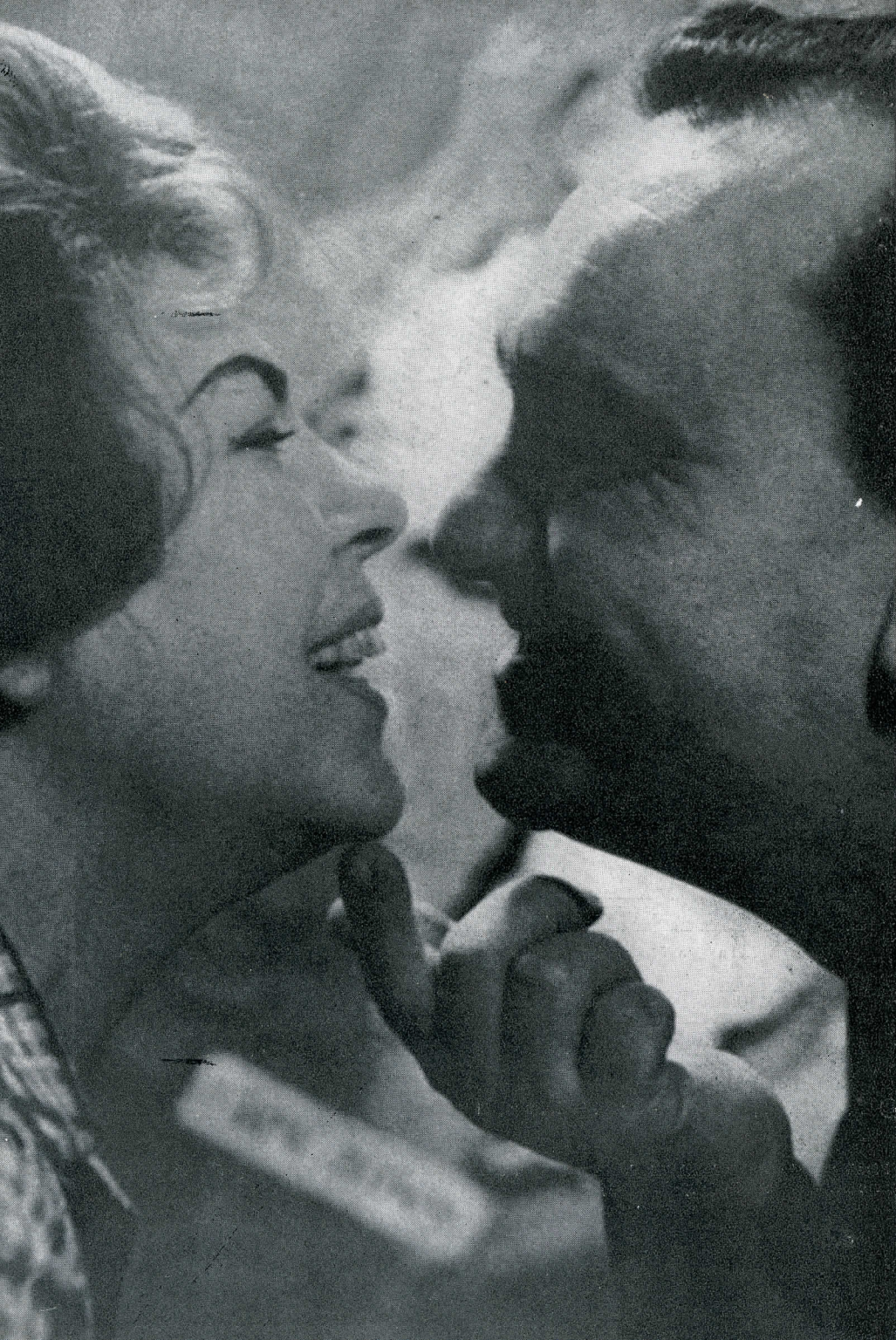
Hudba: Karel Kopecký / Text: Jindřich Faktor

Tempo di slow-rock

mf *F* *Ami* *Cmi* *C7*
Ta-kový schody do ne-be postavít chtěl bych pro tebe
F *F7* *B^b* *B^bmi* *F* *Cdim* *Gmi*
vždyť tyjsi bí-lá jako ta víla, nemyslíš vůbec na se-be.
F *Ami* *Cmi* *C7*
Není tu místa pro tebe zkrátka musíš jít do ne-be,
F *F7* *B^b* *B^bmi* *F* *Gmi* *C9* *F*
abys tam žila a šťastna byla v ráji, kde jsou jen andě-lé.
mp *B^bmi* *F* *Dmi* *Gmi* *C9* *F*
Ty jsi takový kví-tek křehký vím, že tě všechno hned una-ví,
B^b *B^bmi* *F* *Dmi* *G7* *C7*
na zemi, tam život není lehký, vidím, že tě a- ni ne-ba-ví.
mf *F* *Ami* *Cmi* *C7*
Postavím schody pro tebe, zkrátka musíš jít do nebe,
F *F7* *B^b* *B^bmi* *F* *C7* *F* *F7*
abys tam žila a šťastná byla v ráji, kde jsou jen andě-lé. Tak buď už
B^b *Ami* *Cmi7* *C7* *F* *B^bmi* *F6/9*
k sakru ve-se-lá v nebi tam se pře-ce nedělá. V nebi tam se nedě-lá.

© PANTON, Praha-Bratislava, 1964

[Píseň vydalo nakladatelství Panton v těchto edicích: Taneční album PANTON 2; Taneční série PANTON 5; Písničky do kapsy č. 15.]



D. DRAŠAROVÁ A B. SEDA V PORADU USMV LÉTAJÍCÍ TRAMP. FOTO Z LABIK